

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inostranstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 60 din. Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.989.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izhaja vsak ponedeljek, srede in petek

Ljubljana, petek 17. januarja 1941

Cena posamezni številki din 150

Namen nevtralnosti

Finančni minister je v svojem govoru, ki ga objavljamo na drugem mestu, tudi poudaril, da zahteva vzdrževanje nevtralnosti tudi znatno povečanje državnih izdatkov. Nevtralnost je draga. Nobenega dvoma ni, da je vse prebivalstvo Jugoslavije enotnega mišljenja, da je treba nevtralnost ohraniti, pa naj bi bila še mnogo bolj draga. Izdatke za ohranitev nevtralnosti odobrava zato vse prebivalstvo Jugoslavije in v ta namen je vsak davčni zavezanec pripravljen prenesti tudi nova bremena, če so ta neobhodna. Nič novega ne bomo povedali, če pri tej priliki naglašamo, da šteje vse prebivalstvo sedanji vladi v največjo zaslugo ravno to, da je zuala dosedaj očuvati nevtralnost in da ji zaradi te zasluge rado sprejema tudi nekatere stvari, ki pač ne morejo navdušiti. Toda nevtralnost je absolutno pozitivna pridobitev in to pridobitev hoče vse prebivalstvo ohraniti, pa čeprav bi bile v ta namen potrebne še tako velike žrtve. Samo neodvisnost in svoboda Jugoslavije sta še važnejši od nevtralnosti.

Ce pa smo v resnici zadovoljni, da se je naši državi posrečilo ohraniti nevtralnost, je pa vendar treba vprašati, ali smo vse prednosti nevtralnosti res izkoristili tako, kakor bi mogli. Kajti na vse zadnje ni namen nevtralnosti samo to, da so nam prihranjene vojne grozote, temveč glavni namen je v tem, da moremo v miru nadaljevati svoje delo za dvig našega gospodarstva in naše kulture, da se more zboljšati ves socialni položaj našega naroda. Z drugimi besedami bi mogli reči, da ni namen nevtralnosti ta, da bi nam omogočila čim bolj udobno in brezskrbno uživanje, temveč da nam da priliko, da popravimo svoj položaj in da v času, ko zaradi vojnih dogodkov napredek drugih narodov zastaja, s povečanim delom nadoknadimo zamujeno.

Ce je nevtralnost draga, pa na drugi strani tudi mnogo prinaša. Znano je, da so v prejšnji svetovni vojni nekatere nevtralne države silno obogatele. Nikakor ne pričakujemo kaj podobnega od nevtralnosti tudi mi, kajti naš narod ni nikdar izkoriščal nesrečo drugih narodov niti ni špekuliral na to nesrečo. Nam ne gre za obogatitev na račun drugih narodov, nam gre le za to, da bi mi čim bolj izkoristili mir, ki nam je ostal ohranjen, za izkoriščanje lastnih razvojnih možnosti.

Tako je danes, ko smo odrezani od tako mnogih držav in ko iz tujine ni mogoče dobiti cele vrste industrijskih izdelkov, najlepša prilika, da začnemo te izdelke izdelovati sami. Nevtralnost nam naravnost omogoča visoko konjunkturo za našo gospodarsko osamosvojitve. In ta konjunktura ne sme ostati neizkoriščena in tudi ni treba, da bi ostala.

Se nikdar od zadnje svetovne vojne ni bilo pri nas v prometu toliko plačilnih sredstev, ko sedaj. Se nikdar niso ljudje tako zelo iskali ugodnih prilik za naložitev svojega denarja. Omogočiti tem ljudem, da bodo mogli ne le dobičkonosno, temveč tudi varno naložiti svoj denar in jih prepričati, da je najboljša naložba v produk-

tivna podjetja, bi morala biti prva naloga onih, ki določajo našo gospodarsko politiko. Povsod bi morala zaživeti nova podjetja, da bi Jugoslavija bila po vojni gospodarsko znatno okrepljena. Na ta način bi se Jugoslaviji draga nevtralnost najbolje izplačala.

Pri nas se vedno bolj uveljavlja dirigiranje gospodarstva. Ni mogoče reči, da vedno tudi srečno in zlasti v zunanji trgovini so uspehi tega dirigiranja tako malenkostni, če se o njih sploh more govoriti,

da je dvomljivo, ali se nam bo vse to dirigiranje vsaj v skromnem obsegu rentiralo. Gotovo pa je, da bi moglo prinesiti največje uspehe dirigiranje gospodarstva v tem smislu, da bi izkoristili konjunkturo za dvig naše proizvodnje, kar nam omogoča naša nevtralnost. Takšno dirigiranje pa bi bilo prav posebno potrebno, a ravno tega dirigiranja se čuti najmanj. Seveda pa je treba takoj določiti, da bi moglo biti takšno dirigiranje uspešno le, če bi tu v absolutni

harmoniji sodelovali državna oblast in zasebna iniciativa. Prav zelo je treba želeli, da bi se to tudi doseglo, ker potem nam bo šele nevtralnost v pravi blagoslov in se nam bodo v obilici poplačale vse žrtve, ki jih danes dajemo za ohranitev nevtralnosti.

Vsi narodi morajo danes povečati svoje napore za obstanek svoje države in tako tudi nevtralni. Čas je, da bi pozitivna dejanja čim prej dokazala, da se pravilno zavedamo namena nevtralnosti.

takoj izvede! Tako bo na mah položaj slovenskega trgovstva močno okrepljen in trgovstvo bo v slovenski javnosti činitelj, ki ga bo moral vsak upoštevati.

S tem pa bodo združenja dosegla tudi to, da se bo »Trgovski list« povečal tudi po obsegu, kajti večji dohodki lista se bodo porabili edino le za list, da se bo ta v vsakem pogledu izpopolnil in še več nudil svojim naročnikom. S tem pa se bo tudi zveza med vsemi trgovci utrdila, vse trgovce pa bo še bolj združevala ista miselnost, da bodo v resnici ena popolnoma enotna skupina. Tudi to bo bistveno olajšalo borbo za stanovske interese.

Vsak trgovec mora čitati svoje stanovsko glasilo in kdor tega ne dela, se ne more šteti med zavedne trgovce. Za stanovsko glasilo se mora vedno najti potrební čas, ker je to potrebno tudi zato, da trgovci ne prezre važne predpise, ki se tičejo njegovega posla.

Zato naj vsa trgovska združenja store isto, kar je storilo Združenje trgovcev v Krškem. Za vse svoje člane naj naroči vse tri tedenske številke »Trgovskega lista«. Da pa se to gotovo zgodi, naj nobeno ne pozabi postaviti točno na dnevni red prihodnjega občnega zboral!

Trgovci morajo skrbeti za svoje glasilo!

Legitimacije privatnih nameščenecv

Na vprašanje več združenj, kdo je upravičen izdajati legitimacije oz. zamenjati poslovno knjižico za legitimacije, je na tozadevno vlogo Zbornice odgovorila. Srednina uprava za posredovanje dela v Beogradu, da so za izdajanje, zamenjavanje in obnavljanje nameščenjskih legitimacij osn. št. III. in IV. pristojne izključno obštine, v katerih nameščenec stalno biva, brez ozira na vrsto njegove zaposlitve.

Podaljšanje uredbe o veleblagovnicah

V zvezi s predstavo, poslano vsem kompetentnim mestom na osnovi sklepa konferenc vseh zbornic v državi radi prepovedi izdajanja pooblastil za velike magazine, je ministristvo za trg. in industrijo obvestilo telegrafično vse banske uprave, da se bo prepoved izdajanja dovolil za obrate velikega obsega podaljšala in da se do objave uredbe zavrača brez izjeme izdajanje dovolil za take obrate.

Tudi potrošniške legitimacije se uvedejo

Iz Beograda se nadalje poroča, da se nameravajo podaljšati krušnih kart uvesti še posebne potrošniške legitimacije. Te bodo veljale ali za vsa živila ali pa le za najvažnejša. Brez teh legitimacij se sploh ne bodo mogla kupovati živila. Vsak trgovec bo vodil poleg tega seznam svojih odjemalcev in samo na podlagi teh seznamov bodo trgovci oddajali blago. Seveda pa to velja le za blago, ki je pod kontrolo cen. Iz obeh vesti pa se vidi, da se v Beogradu še niso definitivno odločili, kako naj se uredi v bodoče prodaja živil. Zato znova opozarjamo, da pomenijo gospodinske knjižice najboljšo rešitev, ker je tu kontrola najbolj enostavna in je tu tudi najmanj pisarij.

Privilegiji ubijajo združno misel

Odkrito priznanje iz vrst združnikov

Večkrat smo že v svojem listu opozorili, da so privilegiji, ki jih uživajo zadruge, dvorezni nož, ki sicer na en strani res daje mnoge ugodnosti, na drugi strani pa seka rane v združno poštvalnost. Drugače tudi biti ne more, ker povsod v življenju vidimo ta nauk, da tem bolj popusti delavnost ljudi, čim manjši je njih boj za obstanek. Kadar manjka potreba dela, vedno delavnost popusti in maloštevilni ljudje, ki so vedno enako delavni so le izjeme, ki potrjujejo pravilo.

Se posebno pa so se izkazali kot napačni privilegiji, ki se dajejo za neproduktivne namene. Če se nudi pomoč n. pr. kmetijski zadruzi, ki hoče ustanoviti mlekarno, potem je jasno, da bo tu ta pomoč rodila dobre uspehe, ker bo vzgon za postavitev mlekarne. Če pa se daje že obratujoči mlekarji še posebna podpora, drugi mlekarji, ki ima iste namene, pa ne, potem ta pomoč ne bo koristna, ker bo zmanjšala poštvalnost pri privilegirani zadruzi. Osnova združne misli pa je v poštvalnosti.

Privilegiji zato dosegajo svoj namen le, če se dajejo samo v produktivne namene. Samo takšni so s stališča celote upravičeni, ker samo na ta način dobi celota v drugi obliki nazaj to, kar je dala. Vse to so resnice, ki jih življenje vsak dan potrjuje, ki jih pa nekateri združni krogi niso nikdar hoteli priznati. Zakaj ne, o tem tu nočemo razpravljati.

Toda posledice niso izostale in polagoma se je le izkazalo, da so privilegiji združno misel oslabil, predvsem pa poštvalnost med združniki, ki je prava gonilna sila zadrug. In da ta naša trditve drži, moremo navesti priznanje iz vrst združnikov samih, kakor ga je objavil »Kmetijski list« v svoji zadnji številki. Pod naslovom »Preroditev združništva« je objavil izpod peresa g. Lojzeta Tomažiča naslednji članek:

»V eni izmed zadnjih števil Kmetijskega lista sem že omenil nujno potrebo o preureditvi gospodarskega življenja, ki naj se nasloni na združništvo v celoti. Rekel sem, da zadruge ne morejo vršiti svoje prave gospodarske in socialne naloge, ako ne delujejo v združnem duhu in ako se celotno javno življenje ne razvija po socialnih načelih. Združno delo je v kapitalističnem gospodarskem sistemu silno težavno. Iz nešteti primerov moremo ugotoviti, da se združna misel ni mogla razviti in da je v praktičnem življenju skoraj na vsej črti podlegla sebičnemu kapitalističnemu

duhu. Nekateri združni polomi, katerih sanacije mora nositi ves narod in bo morala vsa generacija trpeti zaradi njih, nam pričajo, da v združnem življenju ni nekaj v redu, da se je ponekod vanj naselila gnoloba in da predstavljajo razne podpore le težka narodna bremena brez pravega haska. Združna misel pa je bila najtežje prizadeta, ko se je pričelo ustanavljati strankarsko združništvo kot konkurenca prvemu narodnemu združništvu, katerega sta pričela ustanavljati brata Vošnjaka po Stajerskem.

Hude združne zablode so imele kmalu neprijetne posledice v novo ustanovljenem strankarskem združništvu. »Ze pred vojno mu je morala priskočiti na pomoč dežela kranjska s težkimi milijoni, a po svetovni vojni ga je sliha akcija s stomilijonskim prispevkom rešila pri življenju. Enostransko gledanje na združno organizacijo je še bolj kompromitiralo združno misel.

Sedanje združništvo je ponekod ostarelo in okostenelo. Nima nobene prave pogonske sile, ker se vrinili vanj ljudje, katerih osebni interesi so vse pretesno vezani z življenjem in razvojem zadruge.

Velika združna misel je zašla v slepo ulico in je tako vklebje-

na v kapitalistično miselnost, da jo kapitalisti in zasebna podjetnost uspešno pobijata. Stiske sedanjega časa bi morale združno organizacijo sprostiti, jo napraviti kot rešilno obliko za zadovoljitev vseh nujnih narodnih potreb.

Dobro vemo iz zgodovine, da nobena stvar ni večna. Vse, kar človek ustanovi, kar človek napravi, je zapisano smrti, ako ni zvezano z večnimi moralnimi zakoni in krščanskimi nauki.

Človeške zablode se v zgodovini strašno množijo. In vsak dalekovidni narodni delavec se ravna bolj kot kdo drugi po znamenit latinskem pregovoru, ki pravi, da se mora pri vsakem delu gledati na konec... »

Konec članka izzveni v zahtevi, da mladina reši združno misel iz sedanje stiske in da vzame v roke njeno organizacijo, preden ji bo zadan še hujši udarec. Prevelike vrednote pomeni združništvo, da bi smeli pustiti brezbrizno propasti te vrednote.

Kakor so iz vsega članka vidli, je avtor prepričan pristaš združne misli in zato njegov članek tem bolj potrjuje pravilnost našega stališča o škodljivosti privilegijev. Omenimo naj samo še to, da smo v citiranem članku debelo natisnjene besede podčrtali mi.

Trgovci, posnemajte zgled krških trgovcev!

Združenje trgovcev v Krškem je na svojem letošnjem občnem zboru sklenilo, da obvezno naroči za vse svoje člane »Trgovski list«, in sicer za vse tri izdaje, ter naročnino v višini 180 din za vsakega člana plača z gremialno doklado. »Trgovski list« pa bo zato objavil vse okrožnice in objave združenja, da si bo na ta način združenje prihranilo mnogo izdatkov, pri tem pa bodo vsi njegovi člani vedno o vsem potrebnem natančno informirani.

Združenje v Krškem je s tem pokazalo vsem drugim trgovskim združenjem pot, kako je treba delati za svoje stanovsko glasilo, kako se mora pospeševati stanovska zavest in kako se najuspešneje skrbí tudi za obveščenost članstva o vseh najpotrebnejših stvareh. V vsakem pogledu je korak Združenja trgovcev v Krškem vreden vsega priznanja.

Kajti čez noč bi bil položaj trgovstva v naši javnosti neprimeren močnejši, če bi vsa združenja sledila primeru Združenja v Krškem. »Trgovski list« bi se maho-

ma silno razširil in postal list, s katerim mora vsakdo računati. Na ta način pa bi tudi mnogo uspešneje branil interese trgovstva. Danes pa je treba te interese braniti in še s prav posebno odločnostjo. Vse predstave na oblasti, vse spomenice in vloge navadno ne zaležejo niti pol tega, kar zaleže članek v razširjenem listu. Kajti časopise čitajo vsi ljudje, časopisi ustvarjajo javno mnenje, pod vplivom javnega mnenja pa se izdajajo vsi predpisi in vse določbe. Ne more zato noben stan bolj skrbeti za svoje interese, kakor če si ustvari močno stanovsko glasilo, da ima v boju za svoje interese vedno na razpolago močno orožje. Združenje trgovcev v Krškem je to spoznalo, a ne le spoznalo, temveč napravilo na podlagi tega spoznanja celo dejanje.

Tudi druga trgovska združenja naj store tako. Sedaj se začena doba občnih zborov. Ni lepše prilike, kakor je sedaj, da slede primeru trgovskega združenja v Krškem. Vsako združenje naj sprejme enak sklep, ki ga pa naj tudi

»Naš jezik«

Pod tem naslovom je objavil gošpod Borko v »Jutru« podlistek, ki ga je bil človek res vesel. Odkritje je povedal našim mnogim preborbenim jezikoslovnim puristom nekaj resnic, ki jih morda ne bodo sprejeli s pravim razumevanjem, ki pa so zato tem bolj potrebne, ker je pri nas jezikoslovnih preprirov res že od sile preveč. Kmalu bo res tako kazalo, kot da sploh Slovenec ne zna več slovensko, tako se ne prestopa od vseh strani uči, kakšna je pravilna slovenščina. Da pri tem zlasti trpi šolska mladina, ni treba še posebej omenjati. Poleg tega pa se mladini še jemlje vsako veselje do slovenščine, ko se njeno prizadevanje zaradi jezikoslovnih »napak« nagraja le s slabimi redi in popolnim neumevanjem za potrebe mladih ljudi.

Pa vse to le mimogrede, ker opozoriti hočemo zlasti na eno žalostno resnico, ki je tem bolj žalostna, čim večja je naša armada jezikoslovcev. Če vzame gospodarski človek kateri koli naš besednjak ali pravopis v roke, da bi dobil za tuj izraz slovensko besedo, mora vedno razočaran odložiti besednjak, ker vsi z neverjetno doslednostjo prezirajo vse gospodarsko življenje. Nikjer ni nobenih izrazov, ki se tičejo obsežnega gospodarskega življenja. Ne iz trgovine, ne iz industrije, ne iz obrta, ne iz denarništv, gospodarstvo je prava pastorka v naših besednjakih.

Ali ne bi bilo bolj pametno in bolj koristno za ves naš narod, če bi naši vneti jezikoslovci namesto križarske vojne proti že udomačenim besedam raje poskrbeli, da bi dobili izraze za vse besede, ki jih v življenju nujno potrebujejo. Zeleli bi samo eno, da bi moral kateri od naših pregorelih jezikoslovcev prevesti v enem popoldnevu gospodarsko naredbo. Res smo radovedni, kako bi opravil to delo!

Zato pa manj jezikoslovnih pravd, ki so skoraj vse brez vsebine, in več smisla za potrebe praktičnega življenja. Tudi v najbolj zaprašene spise zakopani jezikoslovci naj se po tem ravna!

Uvedba živilskih kart

»Jugoslov. Kurir« poroča, da so v vladnih krogih sklenili, da uvedejo z ozirom na stanje živil v državi nove ukrepe, ki naj zagotovijo prehrano vsega prebivalstva. Eden prvih ukrepov bo uvedba krušnih kart v vsej državi. Pričakuje se, da bodo te karte s 1. februarjem že stopile v veljavo.

Bojimo se, da krušne karte ne bodo dale tako zadovoljivih rezultatov, kakor pa se splošno pričakuje.

Dohodki banovine Hrvatske

Objavljen je bil proračun banovine Hrvatske. V primeri z lanskim proračunom je letošnji proračun zvišan takole:

	1940/41	1941
v milijonih din		
neposredni davki	625,0	440,0
ban. doklade	69,5	150,0
delež od skup. davka	37,5	29,0
posebni davki	15,0	30,9
takse	291,5	349,0
posebni prispevek za ljudske šole	4,5	5,0
trošarine	190,0	137,0
razni dohodki	43,8	69,2
neizterjani prejemki	73,5	62,0
novi davki	—	427,2

banovinska gospodarstva:

prosvetni oddelek	0,5	—
kmet. gospodarstvo	24,5	26,7
gospodarstvo	40,4	56,4
tehnična dela	1,3	1,6
soc. politika	0,9	0,7
ljudsko zdravje	32,7	45,3
pravosodje	—	0,4
rudarstvo	—	2,5
skupno	1.451,0	1.827,8

Položaj na lesnem trgu

»Drvočrta« opisuje položaj na lesnem trgu takole:

Sodelovanje med lesnim gospodarstvom, zastopanim po Stalni delegaciji za lesno gospodarstvo, ter državnimi oblastmi je živo in stalno. V znaku tega sodelovanja je bila tudi izdelana nova naredba o kontroli lesnega izvoza. Kar se tiče praktičnih izkušenj o tej naredbi, se še ne more nič reči, ker je naredba še premalo časa v veljavi. Vsekakor pa je dobro to, da je bila naredba rezultat pogajanj med zastopniki lesnega gospodarstva in državnimi oblastmi. Sedaj je za lesno gospodarstvo posebne važnosti vprašanje prometa, da bo namreč na razpolago dovolj vagonov za lesni izvoz.

Kar se tiče sedanjega poslovanja, se opaža precej dobro zanimanje Švice, Italije, Nemčije in Madžarske za naš les. Moremo tudi omeniti veliki poskus ponovnega izvažanja našega lesa v Južno Ameriko, ki je bila pred vojno naš dober kupec. Neka velika naša tvrdka je poslala v Južno Ameriko celo ladjo lesa. Seveda je tvrdka pripravila vse potrebno za prevoz in dobila od obeh vojskujočih se taborov pristanek na ta prevoz, da je odšla ladja na pot opremljena z vsemi potrebnimi listinami.

Kar se tiče evropskih trgov je treba posebej opozoriti na nujnost, da se obnovi naš lesni izvoz v Španijo. Pristojni činitelji bi vsekakor morali storiti vse potrebne korake, da bo ta izvoz zopet mogoč. V gospodarskih krogih se je govorilo tudi o našem izvozu v Nizozemsko. Nekateri so predlagali, da bi izvažali les na Nizozemsko po suhem, a se je izkazalo, da je ta pol predraga in da les prenese samo stroške pomorskega prevoza. V Nizozemski, Belgiji in Franciji je zlasti zanimanje za naš trdi les, posebno za hrastovino. Težava pa je v tem, ker slabo funkcionira plačilni promet. Sedaj je ta promet urejen tako, da nastopa kot kupec neka nemška firma, ki prodaja naprej naš les nizozemskim in drugim tvrdkam. To je precej komplicirano postopanje, ki zelo ovira trgovino, ne glede na to, da vpliva ta preprodaja tudi slabo na cene.

Tudi poslovanje s Češko-Moravsko je precej oteženo, ker dajejo nemške oblasti le v redkih primerih dovoljenje za uvoz oziroma devizno dovoljenje.

Naš lesni izvoz v Nemčijo je še vedno v znaku cen. Na zadnjem sestanku jugoslovansko-nemškega

lesnega odbora na Dunaju so bile dogovorjene primeroma nizke cene. Naša delegacija je tedaj takoj opozorila, da bo praktično polivanje na podlagi teh cen zelo težavno. Tako se je tudi zgodilo. Zato bo treba najti boljše bazo. Nemški uvozniki navzlic konkretnemu iz skandinavskih držav zahtevajo naš les in zato je treba vztrajati na tem, da se doseže z Nemčijo dogovor, ki bo omogočal nemoten izvoz lesa v Nemčijo.

To velja za mehki les. Glede trdega lesa pa je treba omeniti, da so imeli nemški uvozniki interni sestanek, da bi dosegli nižje cene. Naša Stalna delegacija pa je nato organizirala sporazum naših lesnih trgovcev in proizvajalcev, da bi jim omogočila boljše cene, ki so tudi edino v skladu z dejanskim stanjem na trgu.

V naši državi posli z mehkim lesom niso slabi. Kar se tiče cen, je treba pripomniti, da bo 17. januarja sestanek Stalne delegacije, da se maksimirajo cene za stavbeni les. Kakor znano so dosedaj maksimirane cene samo za drva. Vendar pa je gotovo, da bi mogli imeti maksimiranje cen tudi svoje dobre strani, ker bi se s tem omogočila večja gotovost v poslovanju.

Dokaz zgledne stanovske zavednosti trgovcev
Pregled poteka seje uprave združenja trgovcev

V ponedeljek zvečer je bila v Trgovskem domu seja uprave Združenja trgovcev, ki je imela na dnevnem redu poročilo predsedništva, razpravo o ustanovitvi odbora za reševanje konkretnih vprašanj, predlog glede sodnih cenilcev, poročila, določitev letne redne skupščine in slučajnosti.

Po otvoritvi seje je predsednik g. Viktor Meden počastil spomin pokojnega ministra dr. Antona Korošca in so udeleženci seje izrazili svojo čast in zahvalo pokojnemu državniku in odličnemu Slovincu s trikratnim vzklikom »Slava!«. Potem je predsednik navedel dolgo vrsto čestitk, ki jih je združenje dobilo za Božič in novo leto od najvišjih predstavnikov uradov, ustanov in organizacij ter od različnih javnih delavcev, k temu za združenje častnemu pregledu pa je priključil čestitke za one stanovske tovariše, ki so bili nedavno, kakor znano, odlikovani z najvišjega mesta. Iskrenim čestitkam je priključil pomembno ugotovitev, da so vsi odlikovanci prejeli priznanje za zasluge, ki gredo na narodnem, kulturnem in socialnem poprišku daleč preko meja stanovskih dolžnosti.

K prvi točki dnevnega reda je podal tajnik g. Lojze Šmuc obširno poročilo, ki ima poleg običajnega pregleda obsežnega administrativnega poslovanja tudi obširen pregled akcij, ki so jih trgovstvu naložile izredne razmere. Poročevalec je naglasil, da so bili ogromni napredki in vse pozitivno delo združenja mogoči le zaradi tega, ker ima trgovstvo ne samo v upravi svoje organizacije, temveč tudi na vodilnih mestih 26 sekcij same agilne ter stanovsko zavedne in poštvalne načelnike. Pregled akcij združenja in posameznih sekcij obsega naslednja najvažnejša poglavja: sodelovanje pri prehranjevalnih akcijah, pri čemer je posebno važno sodelovanje velikih trgovcev pri redni mesečni oskrbi z zadostno zalogo kornice, vprašanje soli, dobava petroleja, nove prijave zalog blaga, kontrola cen pri manufakturah, pobijanje draginje in tolmačenje predpisov, promet z moko in kruhom, ustanovitev nabavne in prodajne zadruge, nove davščine in davčni predpisi, razdelitev jedil-

nega olja, podaljšanje uredbe o veleblagovnicah, ureditev novega delovnega časa v nekaterih strokah, imenovanja častnih sodnikov na območju apelacijskega sodišča itd. Poročilo je opozarjalo tudi na pomembne akcije posameznih sekcij, tako na primer na zelo agilno in iniciativno delo sekcij trgovcev s špecerijskim blagom, trgovcev s kurivom in trgovcev z radijskimi aparati in modnim blagom in usnjem. Obširno poročilo, ki nudi temeljit pregled naporov in tudi mnogih uspehov poleg mnogih sugestij, ki bodo prej ko slej tudi uspešno uveljavljene, je bilo soglasno sprejeto.

Izredne razmere in zahteve, ki nalagajo združenju trgovcev od dneva do dneva več odgovornosti in intenzivnega dela, so dale povod za drugo točko dnevnega reda seje: za dopolnitev uprave z odseki. Prvotno je bilo predlagano sedem takih odsekov, po temeljiti razpravi pa so bila nekatera področja združena in prihajajo zdaj v poštev naslednji odseki: odsek za občinske in banovinske zadeve, odsek za prometne, poštno in carinske zadeve, odsek za obrt in krošnjarstvo ter odsek za kontrolo cen. Predlagatelj g. Čebin bo do prihodnje seje sestavil se-

znam članov združenja, ki bodo vodili delo v teh odsekih. Tudi predlog podpredsednika g. Lukiča glede sodnih izvedencev je bil soglasno sprejet in predlagatelj je prevzel nalogo še potrebnih poizvedb, o katerih bodo razpravljali na prihodnji seji.

O seji preskrbovalnega odbora za Ljubljano, ki je bila 10. t. m., je poročal g. Franc Kamenšek. Na tej seji se je g. Anton Verbič vneto zavzemal za trgovce na periferiji, ki imajo stranke izven ljubljanskega območja, in bi moral mestni prehranjevalni odbor v zvezi s sreskim načelstvom ukrepati vse potrebno, da bodo oskrbljeni z zadostnimi količinami moke. Sledila je še vrsta predlogov in nasvetov, pri katerih so gg. Novak, Agnola, Verbič, Gregorc, Verovšek, Čebin, Pezdir, Pavlin, Krek, Laznik, tajnik Šmuc idr. opozarjali na razne stanovske zadeve in pojava v javnosti ter s svojimi opozorili izzvali živahno debato, ki je v vsakem primeru dala soglasne zaključke in smernice. Ves potek seje je bil lepa manifestacija zgledne stanovske vzajemnosti in iniciativnosti. S posebnim poudarkom se je na tej seji manifestiralo zatrdilo glavnega poročila, da ne bodo trgovci zamudili nobene prilike svojega sodelovanja pri vseh akcijah prehrane in ostale oskrbe prebivalstva ter pri vseh drugih problemih, ki jih nalaga današnja doba. Končno je bilo sklenjeno, da bo redna letna skupščina v ponedeljek 10. marca.

Politične vesti

Bolgarski publicist Kolarov je objavil v sofijskem »Slovu« članek, v katerem naglašja, da so vse bolgarske oči obrnjene proti Egejskemu morju. Proti temu morju se raztezajo vsa bolgarska pogorja in najvažnejše bolgarske reke tečejo v to morje. Egejsko morje je za Bolgarsko prava gospodarska nujnost in Bolgarska je prišla v veliko stisko, ko je bila bolgarska pokrajina z izgubo dostopa na Egejsko morje presekana.

V Berlinu niso z govorom bolgarskega min. predsednika Filova posebno zadovoljni ter pravijo, da se z njim ni okrepil položaj Bolgarske. Nekateri vesti celo pravijo, da so v Berlinu mnjenja, da bo moralo na Bolgarskem priti do sprememb v vladi.

Vojaški konferenci v Ankari pripisujejo v Sofiji zelo velik pomen. O vsehini razgovorov na tej konferenci pa nima Sofija enotnega mnjenja. Nekateri menijo, da se v Ankari razpravlja predvsem o pomoči Grški, po drugih vesteh

da se bodo tudi odnosi med Bolgarsko in Jugoslavijo zboljšali.

Diplomatska aktivnost držav osi se je zopet obrnila proti zapadu. Splošno se sodi, da so zopet v ospredju francosko-nemška pogajanja. V zvezi s tem se poroča, da bo Laval zopet dobil vplivno mesto. Znova so tudi oživel razgovori med nemškimi in španskimi diplomati. Nemški poslanik v Madridu je odpotoval v Berlin, kjer ostane nekaj dni. Portugalski poslanik v Madridu je enako odpotoval v Lisbono, da poroča svoji vladi o razgovorih s španskim zun. ministrom Suñerjem.

Ansaldio piše v »Telegrafu«: Amerika naj vzame na znanje, da bo usoda Vel. Britanije zapetena še prej, preden pride pomoč Amerike. Vlada Združenih držav se varja, če misli, da je Nemčija opustila idejo invazije. To, kar se ni zgodilo v enem letu, se more zgoditi hipoma.

Mnogo se razpravlja v diplomatskih krogih tudi o politiki sovjetov, ki so s svojim zadnjim demantijem znova presenetili svet. Londonski »Times« tolmači sovjetsko politiko tako, da bi sovjeti želeli, da bi se Nemčija in Anglija v vojni čim bolj izčrpali, ker bi se s tem veljavna Sovjetske Rusije tem bolj povečala.

Angleška letala so v noči na četrtek tretjič v zadnjem tednu zelo težko bombardirala Wilhelmshafen. Angliji poročajo, da so bombe povzročile velikanske požare, ki da so bili vidni 80 km daleč. Nemci pa pravijo, da so nastali samo požari v nekaterih stanovanjskih hišah. Angliji so nadalje bombardirali Emden in obrežna mesta v Belgiji in Franciji. Tudi nemška letala so bila zelo delavna ter bombardirala London in druga angleška mesta.

Angleška admiraliteta priznava izgubo križarke »Southampton«, ki so jo v bitki pri Siciliji napadli nemški strnoglavlci. Angliji nadalje poročajo, da je neka angleška podmornica potopila dve italijanski transportni ladji.

V zunanje-političnem odboru reprezentančne zbornice se je začela razprava o Rooseveltovem predlogu o ameriški podpori Vel. Britaniji in drugim državam, ki se upirajo napadalcem. Za sejo je vladalo največje zanimanje ter je bilo na seji okoli sto poročevalcev svetovnega časopisa. Na seji je utemeljeval Rooseveltov predlog drž. tajnik Hull. Naglasil je, da morajo Združene države pomagati Veliki Britaniji, ker bi bile sicer Združene države prisiljene, da se v primeru angleškega poraza branijo same. Danes napadajo Nemci Anglijo čez Kanal, potem pa bi napadali čez Atlantski ocean, ki ni danes nobena nepremostljiva ovira več. Ne bi sicer Nemci takoj napadli Združene države Sev. Amerike, temveč bolj ranljive točke, zlasti v Južni Ameriki. Hull je v zvezi s tem navajal tudi nekatere konkretne primere o nemški delavnosti v Južni Ameriki. Zaradi varnosti morajo zato Združene države čim bolj pospešiti svoje oboroževanje. Ni vprašanja, v katerem bi bilo ameriško ljudstvo tako enotno, kakor je vprašanje pomoči Angliji. Ta pomoč se mora dati in sicer brez oziroma na vse grožnje. Ameriški narod neče, da bi zavladal zakon sile nad vsem svetom. Ostro je nastopil Hull proti tako imenovanemu novemu redu, ki da pomeni samo osvajanje sveta po nekaterih velesilah. Ne bi bilo pametno čakati, da pride svetovno gibanje za osvajanje do Združenih držav. Zato je neobhodno potrebno, da dovolijo in dajo Združene ameriške države vso možno pomoč Angliji. Hullov energični govor, ki smo ga reproducirali le v zelo skrajšanem obsegu in brez njegovih najbolj ostrih besed, je napravil močan vtis.

Proti Rooseveltovemu zakonskemu načrtu je nato govoril republikanski poslanec Fish. S sprejemom zakonskega načrta bi bila avtomatično razveljavljena John-sonov in nevarnostni zakon, kongres pa bi izgubil svojo pravico, da samo on odloča o vojni. Roosevelt bi smel pošiljati ameriške ladje v nevarnostni pas, kar bi moglo potegniti Združene države v vojno. Popravljanje vojnih ladij v nevarnostnih pristaniščih bi pomenilo kršitev mednarodnega zakona o nevarnosti. Velika pooblastila predsedniku pa bi pomenila tudi kompromitiranje demokratične ideje, ker bi bilo to isto kot priznanje, da se morajo demokracije v primeru sile zateči k diktaturi.

Debata v zunanje-političnem odboru se ni končala, sodijo pa, da je že sedaj zagotovljena večina za Rooseveltov predlog.

Pred zunanjim odborom reprezentančne zbornice sta se odločno izjavila za Rooseveltov predlog tudi finančni minister Morgenthau in vojni minister Stimson.

Ameriško mornariško ministrstvo je zahtevalo od parlamenta kredit za takojšnjo zgraditev 400 novih manjših vojnih ladij.

Govor fin. ministra dr. Šuteja o stanju državnih financ in vzrokih druginje

V torek zvečer je imel finančni minister dr. Šutej po radiu govor. Uvodoma je omenil, da sicer ni prijatelj prepogostnih izjav, vendar pa smatra za potrebno, da poda nekatera pojasnila z ozirom na alarmantne vesti, ki se širijo in ki se v glavnem ujemajo z dvema predstavkami, ki ju je dobil, in sicer eno od industrijskega podjetja, drugo pa od gospodarske organizacije.

V prvi predstavi

se navaja naslednje: Po ugotovitvi o pretiranem skoku cen se trdi, da je glavna krivda tega v deprecijaciji denarne enote, kar da je zopet posledica naglega dviga obtoke bankovcev, ki je od 6.290 dne 31. decembra 1938. narasel do dne 30. septembra 1940. na 12.403 milijone din ter je torej v 21 mesecih narasel za 5.482 milijonov din. To da je tipična inflacija, ker da je nastala v množestvenih zadolžitvah pri emisijskem zavodu ne samo za izredne, temveč tudi za redne državne potrebe. To zadolževanje da tudi nima realne podlage, ker da je dohodek posebnega prispevka za fond narodne obrambe, s katerim naj se dolg odplačuje, zelo majhen.

V predstavi se nadalje navaja, da je Jugoslavija med sosednjimi nevtralnimi državami glede višine dolga pri emisijskem zavodu ter po dvigu obtoke bankovcev ter zato tudi druginje na prvem mestu. Opozarja se na posledice inflacije, s katero se kompromitira tudi proračunsko ravnanje, dočim državni izdatki naglo rastejo, dohod-

ki pa padajo, da izgubljajo drž. posojila vsako privlačnost, da se ubija varčnost, ker da ljudje beže od dinarja, da se denar niti več ne težavira, temveč nalaga v nepremičnine in nepotrebne zaloge. Nato predstavlja priporočila, da po možnosti kopiramo angleške metode vojnega finansiranja in da se ravnamo po Nemčiji, ki si z nadčloveškimi naporimi prizadeva, da prepreči inflacijo ter ohrani kupno moč svoje nacionalne valute ter je zato njen obtok bankovcev relativno gotovo trikrat manjši kot naš. Končno se daje recept za novo usmerjenje finančne politike ter priporočila varčnost v izdatkih in ustavitev inflacije ter da se najdejo novi viri dohodkov s preizkušnimi sredstvi, ki pri nas še niso zadostno uporabljena.

Po šablonskem pouku o vlogi emisijske banke se priporočila čim hitrejša amortizacija zadolžitve pri Narodni banki, kar se naj doseže z bolj energičnim izterjavanjem posebnega prispevka za fond narodne obrambe ter z odvajanjem posebnega dohodka v isti namen, ki se naj doseže z ostro redukcijo civilnih izdatkov. Priporočajo se: zvišanje stopnje neposrednih davkov, uvedba posebnega dodatka k posebnemu prispevku za fond narodne obrambe, zvišanje sedanjih in uvedba novih davkov ter uvedba davka na skupni dohodek ter davka na premoženje. Končno se priporočila razpis notranjega posojila kot »klasično« sredstvo za kritje izrednih izdatkov. Istočasno pa se naglašja, da so potrebni za uspeh notranjega posojila trije pogoji:

vera v nacionalno valuto, vera v državni kredit in zaupanje v denarne zavode. Kot dodatni ukrepi za zagotovitev posojila pa se predlagajo: brezobzirna kontrola cen, racionaliranje potrošnje in preprečnje uporabe denarnih sredstev za nakup nepotrebnih vrednot.

Druga predstava

od gospodarske organizacije je manj obsejna po dejanski vsebini. V njej se po zelo obsežnem številčnem materialu o zadolžitvi države pri Nar. banki ter dvigu obtoke bankovcev, ugotavlja, da je pri nas tipična inflacija, s katero se ustvarja velik nered, da bo tudi najbolj sposobnim ljudem težko spraviti postopno državne finance v red v zvezi z obnovno nakupno moči nacionalne valute. Predstavka konstatira padanje vlog zaradi bega varčevalcev od dinarja. Dopušča pa, da so na to vplivale tudi zunanje razmere. Nato skuša predstavka dokazati, da izvira druginja v glavnem od inflacije. Finančna situacija bi se mogla po tej predstavi izboljšati, če bi se prenehalo z zadolževanjem pri Narodni banki, če bi se takoj vrnil znaten del dolga in če bi se izredni izdatki krili s proračunskimi sredstvi ali drugimi »ortodoksni« preizkušeni sredstvi.

Finančni minister je nato omenil, da je navedel vsebino obeh predstav, ker je v njih navedeno vse, kar se govori po čaršiji o naši finančni situaciji. Odgovarja pa na obe predstavi le zato, da informira javnost.

Psihoza, grabežljivost in nemoralna agitacija

Razlog za to psihozo je v nemoralni in že kriminalni grabežljivosti nekaterih privrednikov (ne generaliziram), v špekulaciji mnogih političnih harangerjev, katerim je le malo mar red, temveč ki imajo pred očmi samo svoj osebni interes, da bi v nastali psihozi reševali bodisi gospodarske ali politične probleme tako kakor žele oni. Kako daleč je zašla njih nemoralna agitacija, kaže primer vžigalic. Razširil se je glas, da bo vžigalic zmanjkalo in da se bodo podražile. Posledica tega je bila, da se je potrošnja vžigalic v mesecih oktobar, november in december dvignila za 14%, oz. 24 oz. 43 odstotkov. To se je zlasti videlo v Beogradu. Povprečna dnevna prodaja je znašala normalno za 40 tisoč din, v sobotah 70.000, v zadnjem času pa se je dvignila na 183.000 din in sedaj se je ustalila na 100 tisoč din. Podoben je tudi primer s sladkorjem. Normalna mesečna potrošnja sladkorja znaša 725 vagonov, čeprav pa se sedaj izdaja mesečno po 800 vagonov, je vendar stalno pomanjkanje sladkorja zaradi vesti, da imamo premalo sladkorja. Tudi pri soli so se dogodili podobni primeri. Potrošnja soli je znašala za živinsko in industrijsko soljo, če se računa na osebo 8 do 9 kg letno, okoli 152 milijonov kg. Sedaj se je potrošnja zvišala na 200 milijonov kg na leto.

Prosimo prebivalstvo, da ne naseda alarmantnim vestem, ker so zaloge soli, vžigalic in sladkorja popolnoma zagotovljene, cene pa stabilizirane. Iz prej povedanega pa se vidi, da je bila potrošnja teh predmetov neprimerno večja kot leta 1939. Vsak mora razumeti, da ne moremo vreči na trg naenkrat vso proizvodnjo sladkorja, temveč moramo sladkor razdeliti na posamezne prodajalnice. To treba uvideti. Samo s takšno uvidevnostjo se dokazuje ljubezen do domovine. Kakor prosim prebivalstvo, da ne naseda neutemeljenim vestem glede zalog živil, tako prosim — preden podvzamemo primerne ukrepe — ustanove in posameznike, da se izogibajo vsem zlonamernim vestem in pričakovanju nekih socialnih gibanj, ki da bi mogla nastopiti, in naj bodo prepričani, da kr. vlada ne bo trpela njih predlogov, ki se pojavljajo kot nedovoljeni letaki, še preden so prišli v roke pristojnih činitelj.

ževale pri emisijskih zavodih. — Vzdrževanje nevtralnosti zahteva velike materialne žrtve, usodni dogodki pa so se razvijali tako hitro, da se ni moglo misliti na uporabljanje »klasičnih ali ortodoksni« metod za pridobivanje potrebnih sredstev, temveč se je moral izbrati z ozirom na nujnost najprikladnejši način. Likvidacija tako nastalega stanja pa se bo izvršila, ko se bo situacija zadostno razčistila. Treba si zapomniti, da sedanjí časi izključujejo uporabo mirnodobnih metod in da je glavna ter najtežja naloga vlade, da prilagodi svojo finančno politiko trenutnim potrebam.

Ugodno stanje drž. dohodkov

Z ozirom na predstavko moram ugotoviti, da se država zadolžuje pri Narodni banki samo za izredne izdatke. Tudi nima potrebe iskati kritje za redne izdatke na ta način, ker so njeni dohodki zadovoljivi. Za čas od 1. aprila do 30. novembra so bili predvideni izdatki na 9.8137 milijona din, prihrankov pa je bilo za 8217 milijona din, pri dohodkih pa je bil dosežen presežek v višini 3673 milijona din, skupni presežek je znašal torej 1.189 milijonov din. Minister je nadalje omenil, da se reforme izvajajo sistematično in da se prvotni načrt ne more spreminjati. Ponavlja, da se država zadolžuje pri Nar. banki samo za nujnejše izredne potrebe, ki so nastale zaradi ohranitve nevtralnosti.

Končno je treba odgovoriti na očitke, da zadolžitev pri Nar. banki zaradi slabih dohodkov posebnega prispevka za nar. obrambo nima zadostne realne podlage. — Treba upoštevati, da se ta prispevek pobira na podlagi neposrednih davkov in zato vedno z zakasnitvijo. Od julija 1939. pa do marca 1940. je dal ta prispevek 2223 milijona, od aprila do decembra 1940. pa 4087 milij. din. Od začetka tega leta je torej dal več kot 600 milijonov din, kar je popolnoma solidna anuiteta za odplačilo dolga, narejenega za izredne namene.

Finančni minister je nato napovedal, da bo kmalu izdan nov zakon o državnem računovodstvu. Posebna komisija, ki je bila imenovana, da izdela novi načrt zakona, je svoje delo že dovršila.

Svoj govor je zaključil fin. minister dr. Šutej z besedami: Zavedam se svojih dolžnosti v teh težkih časih, ki jih naša domovina preživlja in ne morem nikomur dovoliti, da bi kazal svojo zaskrbljenost za pravilno rešitev teh problemov na način, kakor da nihče drug ne bi skrbel za ta vprašanja, ki so usodne važnosti za naše državne finance. Te ljudi bomo že znali prisiliti k molku, vsako dobronamerno misel pa bomo radi sprejeli.

Odgovor finančnega ministra dr. Šuteja: Inflacije ni!

Pisci obeh predstav niso niti resno poskušali dokazati, da je pri nas inflacija in še tipična inflacija po vrhu. Zato morem na njih trditveni odgovoriti le s trditvijo, da inflacije ni! Ko se je po zadnji vojni računalo v Nemčiji samo v milijardah, so se učenjaki prepirali, če je inflacija ali ne, ker je kljub velikemu pomanjkanju bankovcev vendarle vrednost denarja padala, a činitelji, ki vplivajo na formacijo cen, pa niso rasli.

Čezmerno izdajanje bankovcev t. j. inflacija plačilnih sredstev je samo ena metoda inflacije, ne pa njena edina oblika. Dato, sed non concessio, da imamo denarno inflacijo, potem se postavlja vprašanje, kako more ona vplivati na elemente, ki formirajo cene ter na samo višino cen.

Čezmerno izdajanje bankovcev umetno povečuje kupno silo države, ki se prenese na dohodke posameznikov, zlasti pa na dohodke državnih plačancev, s čimer se zopet vpliva na višino cen. Znano je, da osebni izdatki drž. in samoupravnih nameštencev niso zvišani v tej meri, da bi to vplivalo na nivo cen.

Kje so vzroki druginje

Vzroki druginje se morajo iskati drugje, v prvi vrsti pa v naših zunanje trgovinskih odnosih. — Agrarna država, kakor smo mi, ki je glede zamenjave blaga skoraj izključno navezana na veliko industrijsko državo, se mora postopoma prilagoditi višjemu nivoju cen svojega velikega partnerja. Kot primer navajam samo žitarice. Naš partner plačuje visoke cene, ki jih more tudi prenesti, ker dobi z obračunskim tečajem visoko ceno za svoje industrijske izdelke, ki jih nam daje.

Če se poleg visoke cene upošteva še slaba žetev, se more razumeti dekretiranje relativno visoke odkupne cene pšenice in kuru-

zi, našima glavnima proizvodoma. Ta relativno visoka cena vpliva neposredno (masti, meso in podobno) ter posredno (zvišanje delavskih mezd) na povečanje vseh stroškov domače proizvodnje ter zato tudi na cene drugih proizvodov.

Nismo danes v takšem položaju, da bi se mogle cene neopazno regulirati n. pr. z denarno-političnimi ukrepi. Morejo se edino dekretirati. Po tej poti se je tudi krenilo in kontrola cen se vedno bolj izpopolnjuje, da se vidijo ugodni rezultati tudi v gibanju splošnega indeksa cen na drobno. Neutemeljeno je iz slučajne koincidence dviga obtoke bankovcev ter indeksa cen delati med obema vzročno zvezo. Pri bolj pazljivem proučevanju se mora ugotoviti, da je to gibanje v vzročni zvezi s stanjem naših razpoložljivih zalog ter razvojem naših zunanjetrgovinskih odnosov.

Da se ne more spraviti obtok bankovcev v zvezo s gibanjem indeksa cen, dokazuje že to, da niso v istem razmerju narasle cene industrijskih izdelkov ter žitaric. Če bi dvig cen bil posledica večjega obtoke bankovcev, bi morale narasti v istem razmerju cene vseh predmetov.

Kot dokaz za svojo trditveni morem navesti nekatere važne predmete, ki so pod mojo upravo. To so vžigalice, sladkor in petrolej. Pri objektivni presoji se mora priznati, da je ostala cena teh predmetov skoraj neizpremenjena.

Že v 24 urah

barva, plosira in kemično s s a ž oblike, klobuke itd. Skrobi in svetloflaka srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perile

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4 6. Selenburgova ul. 3
Telefon št. 22-72.

Cena soli je bila dolgo za cel dinar nižja ko pred vojno, sedaj je po din 250. Cena sladkorja se je le neznatno povečala, ker se je dvakrat povečala odkupna cena za sladkorno repo. Cena petroleja, ki ga uvažamo, se ni nič spremenila. Dočim so se cene v svobodni trgovini do 19. decembra 1939. gibale od 9 do 20 din, je sedaj cena po 9 din za liter. Pri teh predmetih torej ni do danes nastopil skok cen, ki pa bi moral po trditvah piscev predstav na vsak način nastopiti. In vendar je bila oskrba s temi predmeti poleg moke glavni vzrok za psihozo, ki je zavladala med prebivalstvom.

Niti en stotak ni bil izdan brez kritja

Da se povrnem na dozdevno inflacijo, pripominjam, da ni bil do sedaj izdan niti en stotak brez kritja, ker je po zakonu predpisana podloga za obtok in obveze na pokaz ostala intaktna. Ni torej niti formalne inflacije. Ravno tako ne more biti govora o čezmerni višini količine bankovcev v obtoku. Strokovno časopisje je nekolikrat popolnoma pravilno konstatiralo, da je zelo neznaten del izdanih bankovcev težaviran, kar pomeni, da svet ne beži od dinarja, temveč nasprotno v dinar. Trdi se, da ljudje ne kupujejo samo nepremičnine, zaloge živil in druge potrebne stvari, temveč da razmetavajo denar tudi za ničvrednosti. To trditveni morem mirno zavrniti kot neresno.

Naš svet ni izgubil vere v dinar, temveč je izgubil vero v denarne zavode.

Kar se pa tiče delovanja dozdevne inflacije na državne papirje, morem opozoriti na dnevna borzna poročila. Zadostuje, če navedem, da je znašal tečaj našega standardnega papirja, vojne škode

31. decembra 1938. 467 din, dne 31. decembra 1940. pa 68 din.

Stanje denarnega obtoka

Kar se tiče dviga obtoke bankovcev, moram malo popraviti način, kakor so bile te številke navedene. Če se govori o dvigu obtoke bankovcev kot o eni izmed posledic finančne politike sedanje vlade, potem se mora kot izhodna točka vzeti višina obtoke neposredno pred nastopom sedanje vlade. Dne 20. avgusta 1939. pa je bilo v obtoku za 7.986 milijonov din bankovcev, a 30. septembra 1940., t. j. datum, ki se navaja v predstavi, pa za 12.403 milijone. Skupni dvig znaša torej 4.317 milijonov. Nasprotno trditvi, da mi prednjačimo glede zvišanja obtoke bankovcev, pa ugotavljam, da se je pri nas ta povečal za 5531%, v Grčiji za 5669, v Madžarski za 5743, v Turčiji za 7269 in da za nami nista dosti zaostali Romuni s 5081 in Nemčija s 4551%.

Mislim, da ni treba posebej navajati, iz katerih razlogov so se druge države in tudi naša, zadol-

Avtorju notice »Trgovska lojalnost«

sporočamo, da poslane notice ne moremo objaviti, ker nam je bila poslana anonimno. Objavljati moremo le dopise, katerih avtor nam je znan. Še posebej pa velja to za dopise, ki vsebujejo osebene napade, zlasti na druge trgovce, kar velja tudi za predmetni dopis. Pripominjamo, da na željo nikdar ne izdajamo piscev, razen seveda, če bi ta nas mistificiral. Če pa pisec vnaprej želi ostati v javnosti neznan, upoštevamo to njegovo željo, seveda pa smo potem pri objavi zaradi tiskovnega zakona previdnejši. — Uredništvo »Trg. lista.«

Višji prispevki za bolniško zavarovanje

se računajo od 1. novembra 1940. dalje. Te dni je razposlal OUZD razpredelnico mezdnih razredov in prispevkov. Tako se v bodoče plačuje za vajence izpod 18 let mesečno 32—33 din, za služkinje 48—50 din, za kvalificirano pomožno osebje v gostinskih obratih najmanj 97—101 din itd.

Denarstvo

Vojvodinske banke zahtevajo zvišanje obrestne mere

Združenje bank v Novem Sadu je predložilo trgovinskemu ministru predstavko, v kateri zahteva zvišanje pasivne obrestne mere od 5 na 7%, aktivne pa od 10 na 14% ter da se v tem smislu spremeni uredba z dne 28. januarja 1935. Vojvodinske banke utemeljujejo svoj predlog s tem, da bi se pri zvišanju obrestni meri vrnil v denarne zavode znaten del tezavnega denarja. Zvišanje pasivne obrestne mere pa utemeljujejo s tem, da tudi državni vrednostni papirji dajejo približno tako visoke obresti. Denarni zavodi pravijo nadalje, da sedanja 5 odstotna marža med aktivnimi in pasivnimi obrestmi ne zadostuje za kritje zvišanih plač ter režije. Za zagotovitev rentabilnosti denarnih zavodov, da je neobhodno potrebno, da se aktivna obrestna mera zviša na 14%. To zvišanje bi povzročilo, da bi se zvišali neki stari krediti, novi pa bi se dovoljevali le za posle, ki vzdrže tako visoko obrestno mero. Končno pa opozarjajo vojvodinske banke tudi na to, da bi dolžnik vračal posojilo z denarjem mnogo slabše kupne moči, kakor pa je bil denar, ki ga je prejel ob najetu posojila. Zvišane obresti ne bi torej pomenile za dolžnika nobene krivice.

Denarni zavodi bi se mogli na ta način sanirati in poleg tega tudi zmagovati vedno večje javne davščine. Svojo funkcijo morejeto denarni zavodi uspešno izvajati samo, če morejo zbirati kapital, kar pa je nemogoče, če ne nudijo vlagateljem primernih obrestí.

Nikakor ni rečeno, da ne bi imela ta argumentacija dosti upravičenosti, vendar se bojimo, da bo življenje znatno podražila ter poslovno življenje otežkočila, ker je cenen kredit za oživiljenje gospodarstva prvenstvene važnosti. Zato bi se pri določevanju nove obrestne mere moralo misliti na to, da ne bo položaj podjetij otežkočen še zaradi visokih obrestí in da ne bodo te onemogočile nastanek novih podjetij.

Kmetovalci slabo odplačujejo dolge

Vplačila kmetovalcev PAB za prevzete kmetijske dolge so vedno manjša ter so od leta 1937, dalje vsako leto padala (v milijonih din) takole: 143,5, 130,4, 73,4 in 62,9. Najslabše so se vplačevali dolgi pri podružnicah v Zagrebu in Sarajevu, pri prvi lani 7,3, pri drugi pa za 3,1, dočim se je v Ljubljani vplačalo 23,9, v Beogradu pa 28,5.

Primerno vplačilom je PAB tudi nakazovala protivrednost denarnim zavodom v območju posameznih podružnic. Do konca 1940. je nakazala PAB skupno 325,3 milijona, od česar odpade na Beograd 149,2, Zagreb 62,4, Ljubljano 67,3 in Sarajevo 36,4 milijona din. Poleg tega pa je PAB izročila vsem denarnim zavodom za 354,7 milijona din obveznice.

Devizno statistiko namerava začeti voditi Narodna banka, da bi se lažje reguliral devizni trg. Vsi pooblaščen denarni zavodi bodo morali pri zbiranju te statistike sodelovati.

Tudi v Nemčiji je bila znižana obrestna mera za zakladne bone, in sicer za dolgoročne od 4 na 3,5 odstotka, za kratkoročne pa na 3 %.



Frančiškanska ulica 3

Kaj je verižna trgovina?

Zagreši jo le nelegalna trgovina

Ker se s pojmom verižne trgovine mnogo veriži, ne bo odveč, če ponatisemo članek, ki ga je objavila »Hrvatska privreda« izpod peresa dr. Ante Ferlića. Članek se glasi:

V želji po hitri obogatitvi zagreše ljudje tudi mnoge protizakonitosti. Grabežljivost je ljudska slabost, ki pripelje ljudi tudi na obtožniško klopo. Voja, kot ena največjih ljudskih nesreč, prinaša s seboj brez števila skrbi in nadlog, zlasti na gospodarskem polju. Tako se je med drugim v vojni in v povojni dobi razvila tako imenovana verižna trgovina. Zlasti je cvetela v času prve svetovne vojne ter v prvih povojnih letih.

Ljudi, ki se bavijo s takšno trgovino, imenujemo verižnike; teh ljudi pa sta dve vrsti.

Eni se bavijo z nakupom in prodajo valut, drugi pa z nakupom in prodajo blaga.

V zagrebškem žargonu pravimo prvim »šiberji«, drugim pa »švercerji«. Nelegalna trgovina z valutami se je zlasti razpasla v letih 1918. do 1920. Danes je takšna trgovina skoraj popolnoma onemogočena. Zaradi energičnih ukrepov oblasti se ni mogla pri nas razviti verižna trgovina, čeprav so za njo danes vsi potrebni pogoji. V zadnjem času pa se skušajo pri nas nekateri posli med legalnimi trgovci klasificirati kot verižna trgovina ter je zato potrebno, da ugotovimo, kaj je prav za prav verižna trgovina in kaj more biti predmet verižne trgovine.

Verižna trgovina je »medtrgovina«, ki se brez potrebe vključuje v razdeljevalni proces ter s tem podaljša pot blaga med proizvajalcem in potrošnikom v škodo narodnemu gospodarstvu ter tako podraži blago.

Verižno trgovino predstavlja torej vrsta medtrgovcev, ki na poti blaga od proizvajalca do potrošnika nimajo nikake gospodarske naloge, temveč skušajo z deljenjem in kupičenjem posameznih dobičkov izigrati ukrepe za zatiranje draginje, da bi sebe obogatili.

V tej verigi dela torej več medtrgovcev roko v roki, da mogoči veliki zaslužek razdele v več manjših, z združevanjem teh posameznih zaslužkov pa pridejo do istega rezultata. Ta način trgovanja je uspešen v dobi padanja vrednosti denarja (za časa inflacije), ko nastaja prevelika razlika med prvotno (proizvajalno) ceno ter tržno ceno ter v dobi pomanjkanja blaga. Izkoriščanje takšne situacije skušajo oblasti preprečiti z različnimi ukrepi, ki naj ohranijo »pravilno ceno« ter zaščitijo s tem potrošnike in legalno trgovino.

Ni vedno lahko presoditi, če je neki trgovski posel verižna trgovina ali ne. Če gre za osebo brez pravice za opravljanje trgovskih poslov, t. j. za osebo, katerih posel ni organiziran v smislu predpisov obrtnega zakona, kakor na primer za zasebnike brez stalnega poklica, je lahko v konkretnem primeru ugotoviti, če gre za verižno trgovino ali ne. Dostikrat pa se tudi dogaja, da se legalni trgovci preganjajo zaradi dozdnevne verižne trgovine. Tu je potrebno, da se vsak konkretni primer posebej presoja. Posebno načelo se ne more postaviti. Treba je vedno ugotoviti, če je neki posel čisto trgovanje. To velja zlasti za posle med veletrgovci. Višja sodišča v Nemčiji so se n. pr. v tem vprašanju postavila na stališče,

da so za normalno pre-skrbo ljudstva veletrgovine v raznih oblikah, kakor uvozniki, trgovska skladišča, trgovine na debelo itd. ne-

obhodno potrebne ustanove in da trgovanje med njimi ne more pomeniti verižne trgovine.

Po tem pojmovanju ni važno, katero pot prehodi blago, temveč je važno to, če gre za izigravanje pozitivnih predpisov za zatiranje draginje in o nadzorstvu nad cenami.

Kakor smo že prej navedli, so bistveni znaki verižne trgovine: podaljšanje poti, ki jo prehodi blago, dviganje cen in čezmerni dobiček.

Osnovni zakon glede zatiranja draginje in špekulacije je pri nas uredba z zakonsko močjo o zatiranju draginje in brezvestne špekulacije. Glede verižne trgovine predpisuje ta naredba v čl. 3. naslednje: »Prepovedano je večkratno preprodavanje oziroma uvažanje novih nenavadnih posredovanj v prometu z živili in drugim blagom, zaradi česar bi se moglo blago podražiti.«

Po tem predpisu je za objektivni prestop tega predpisa potrebno:

1. večkratno preprodavanje blaga oziroma uvažanje novih nenavadnih posredovanj v prometu z živili in drugim blagom,
2. podražitev blaga.

Iz te jasne stilizacije izhaja, da vsako preprodavanje ni tudi verižna trgovina. Beseda oziroma samo podrobneje tolmači, kakšno večkratno preprodavanje je prepovedano. Po tem tolmačenju je prepovedano takšno preprodavanje, ki nastaja z uvažanjem novih in nenavadnih metod v posredovanju in ki povzroča dviganje cen.

Znano je, da je bil vedno v trgovini običaj, da trgovci prodajajo oz. kupujejo blago drug od drugega. Navesti hočemo o tem tri tipične primere:

1. Trgovcu A zmanjka določene-ga blaga. Pride pa stalni odjemalec in zahteva baš to blago. Da trgovec ne izgubi odjemalca, nabavi takoj to blago od drugega trgovca ter ga proda svojemu odjemalcu. V tem primeru se je sicer pot blaga podaljšala od proizvajalca do potrošnika, to pa nikakor še ni primer verižne trgovine. V takšnih primerih dobiva trgovec navadno blago proti določenemu skontu ter ga proda odjemalcu po isti ceni, po kateri bi ga prodal trgovec, od katerega ga je kupil. Tu torej ni verižne trgovine, ker se blago ni podražilo. Poleg tega je to običajni način posredovanja v prometu.

2. Trgovcu B zmanjka določene-ga blaga, hoče pa biti popolnoma sortiran. To blago nabavi od drugega trgovca. Če dobi zadosten skonto, bo prodal blago po isti ceni, po kateri ga prodaja trgovec, od katerega je dobil blago. More pa tudi zahtevati od urada za kontrolo cen zvišanje cene. Tudi v tem primeru ne more biti govora o verižni trgovini, ker je ta način med trgovci običajen. Blago je sicer napravilo daljšo pot, vendar pa se ni podražilo, če pa se je podražilo, se je podražilo z dovoljenjem oblasti, torej niso bili zakonski predpisi izigrani.

3. Dogaja se pogosto, da neki trgovec opusti trgovino ali da opusti določeni artikel. Drugi trgovec kupi od njega vso zalogo ali vso zalogo dotičnega predmeta. Navadno se kupuje takšno blago po zelo ugodnih cenah. Trgovec, ki je kupil takšno blago, ga bo prodal po prejšnji ceni ali pa še po nižji. Tudi tu torej ne more biti govora o verižni trgovini.

Navesti hočemo tu tudi še primer, ki je nekoliko dvomljiv. Trgovec X je uvoznik (veletrgovec), trgovec Y pa običajni veletrgovec (ne uvažal blaga). Veletrgovec Y kupi od veletrgovca X (uvoznika)

recimo čaj in ga prodaja dalje trgovcem detalistom. Ali je veletrgovec Y zagrešil verižništvo v smislu čl. 3. protidraginjske uredbe? V tem primeru je resnično med proizvajalca in potrošnika vključen še en trgovec, vendar pa ni treba, da bi se zaradi tega blago podražilo. Importer prodaja namreč blago na veliko ter bo gotovo dal veletrgovcu Y blago po ceni na veliko. Trgovec detalist ali branjevec pa kupuje blago na drobno. Tudi tu se torej ne bi moglo govoriti o verižni trgovini. Primer verižne trgovine bi bil samo v tem primeru, če bi trgovec Y prodal blago po višji ceni kakor trgovec X, ker more mali trgovec naravnost nabaviti blago od trgovca X in ne potrebuje posredovanja trgovca Y. Dostikrat pa se dogaja, da more dobiti mali trgovec pri veletrgovcu Y blago na kredit, dočim mu uvoznik ne more ali noče dati blaga na kredit. Iz tega, če je en posrednik pri blagu več, še ne sledi, da bi šlo za verižno trgovino.

Ali sta se petrolej in sladkor podražila?

Trgovec z dežele nam piše:

Z ozirom na govor g. finančnega ministra se gornje vprašanje kar samo od sebe postavlja. G. finančni minister je namreč dejal v svojem govoru, da se sladkor in petrolej nista podražila. Vsi pa vemo, da se je letos drž. trošarina na sladkor zvišala za 2 din pri kg. Ker se je zvišal tudi poslovni davek je treba kar računati s tem, da se bo sladkor podražil.

Trgovec z dežele nam tudi že poroča, da je prišel 2. januarja, torej takoj prvi dan po uveljavljenju nove trošarine na sladkor, k njemu finančni organ, popisal vso njegovo zalogo sladkorja ter zahteval, da plača od vsakega kg 2 din, za kolikor je bila zvišana trošarina.

Še pred, namreč 30. XI. 1940 pa je prišel k njemu finančni organ, popisal zalogo petroleja in zahteval, da doplača od vsakega kilograma 2-35 din. Istočasno je določil prodajno ceno petroleja na 9 din za liter.

Ker se to postopanje finančnih organov ne krije z govorom finančnega ministra, je na vsak način potrebno, da se naslovno vprašanje pojasni, ker prihajamo sicer trgovci v zelo neprijetno situacijo. Ljudje, ki so čitali in poslušali govor g. finančnega ministra, bi namreč mogli misliti, da smo mi trgovci zvišali ceno petroleja in sladkorja, kar pa seveda ni res. Čisto po krivici bi

Člen 3. protidraginjske uredbe določa glede blaga, ki more biti predmet verižne trgovine »živila in drugo blago«. Člen 1. te uredbe pa natančno navaja, kateri predmeti spadajo pod udar te uredbe. Potemtakem morejo biti predmet verižne trgovine samo oni predmeti, ki spadajo pod udar te uredbe. To pa so oni predmeti, ki so bili kasneje postavljeni pod kontrolo cen. Če torej neki predmet ni pod kontrolo cen, tudi ne more biti predmet verižne trgovine.

Iz vsega tega sledi, da je za pojem verižne trgovine odločilno to, da se trgovec ne pregreši proti naredbi o nadzorstvu cen, da torej ne prodaja blaga po cenah, ki niso potrjene ter da v svojem poslovanju ne uvažja nenavadnega posredovanja. Kje kupi blago, to pa je njegova stvar. Pravi trgovec se ne bo nikdar spuščal v sumljive posle, ker je njemu čast firme, a tudi čast njegovega imena, sveta. Pravi verižniki (šiberji in švercerji) sede navadno v kavarnah ter poslujejo s pomočjo telefona brez vsakega trgovskega obrata in — brez blaga. Zelo redko pridejo ti ljudje pred sodišče.

mogla pasti ljudska nevolja zopet na nas trgovce.

Zato prosimo, da se uradno objavi, da je cena sladkorja in petroleja zvišana, če pa se cena ni zvišala, potem se naj nam vrne razlika, ki smo jo morali plačati.

Ta zahteva je pač tako zelo upravičena in utemeljena, da ne moremo dvomiti o njeni uspešnosti. Prosimo tudi zbornico za TOI in našo Zvezo trg. združenj, da v smislu naše zahteve intervenirata na pristojnem mestu.

Prodajna cena petroleja je 9 din za liter

Komaj so bile gornje besede postavljene, je prišlo iz Beograda sporočilo, da je bil govor finančnega ministra v časopisih objavljen z nekaterimi napakami, ki se morajo popraviti.

Tako bi se morale glasiti besede: »dočim so se cene v svobodni trgovini do 19. decembra gibale (za petrolej) od 7 do 20 dinarjev, je sedaj cena petroleja določena na 7 din za liter, pravilno: »dočim so se cene gibale v svobodni trgovini do 19. decembra za petrolej od 9 do 20 din, je sedaj določena na 9 din za liter.«

S tem popravkom je ustrezno eni prej navedenih zahtev. Cena petroleja znaša torej po izjavi finančnega ministra 9 in ne 7 din.

Potrebno je sedaj še, da se tudi glede sladkorja prizna nova cena, ki je zaradi zvišanja drž. trošarine pač neizogibna.

Zunanja trgovina

Pogajanja, ki jih vodi v Berlinu viceguverner Narodne banke doktor Belin, so že dovedla do popolnega sporazuma, zlasti glede novih cen za našo živino.

Prihodnji teden v Beograd prva pošiljka sovjetskega bombaža, kakor se poroča iz Beograda.

Bolgarska trgovinska delegacija pride koncem januarja v Beograd, da se dogovori glede blagovnega in plačilnega prometa med Jugoslavijo in Bolgarsko.

Romunsko-sovjetska trgovinska pogajanja, ki so bila prekinjena, so se znova obnovila.

Pripravljalna pogajanja za sklenitev nove nemško-turške trgovinske pogodbe so bila ugodno zaključena. Sklenjena bo nova začasna pogodba, s katero se bo določila zamenjava blaga v vrednosti 7 milijonov turških lir. Turčija bo med drugim dobavila Nemčiji tobaka za 4 milijone turških lir.

V italijanski industriji konserv se vedno bolj čuti pomanjkanje pločevine. Nekatere tovarne so za-

to začele uporabljati druge snovi za škatle. Tako uporabljajo tovarne za marmelado vedno bolj lesene škatle. Trgovci smejo prodajati v bodeče pločevinaste konzerve samo onim odjemalcem, ki prinesejo nazaj staro pločevinasto škatlo.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja delodajalce,

da so v prejšnjem mesecu dostavljene plačilni nalogi zapadli v plačilo. Prispevki morajo biti poravnani v osmih dneh po prejemu plačilnega naloga!

Za čuvanje pravice zavarovan- cev do pokojnine je potrebno, da so zavarovalni prispevki dejansko plačani!

To opozorilo je smatrati kot opomin! Proti delodajalcem, ki ne bodo poravnali prispevkov, mora urad uvesti prisilno izterjavo brez predhodnega opomina. Urad izvršuje važne socialne dolžnosti, ki ne dopuščajo odlašanja.

Davčni svetovalec

Trošarinsko skladišče za vino in žganje

G. Č. L. v K. — Vprašanje: Prosil sem za trošarinsko skladišče, ki obsega več prostorov, ki med seboj niso zvezani in spadajo pod različne hišne številke, vendar je finančno ministrstvo odločilo, da finančno dobijo za trošarinsko skladišče samo prostore, ki so med seboj zvezani in imajo en vhod, ki seboj zvezani in imajo en vhod, ki je zaprt z železnimi ali pločevinastimi vrati. Ker bi moral plačati za taka skladišča toliko take, da bi presegale ugodnosti, katere mi nudi trošarinsko skladišče, sem prošnjo za tako skladišče umaknil. Sedaj me je organ finančne kontrole opozoril, da je finančno ministrstvo svoje stališče spremenilo, ni mi pa vedel povedati nič konkretnega. Prosim za pojasnilo, ali je opozoritev pravilna.

Odgovor: Opozoritev organa finančne kontrole je v toliko pravilna, da je ministrstvo za finance z razpisom z dne 9. decembra 1940., št. 79.653, odločilo, da se več prostorov pod eno hišno številko, tudi če niso med seboj zvezani, more proglasiti za eno trošarinsko skladišče. Ta ugodnost se more porabiti tudi za že obstoječa trošarinska skladišča za vino in žganje. — Ob tej priliki opozarjamo lastnike že obstoječih trošarinskih skladišč, da morejo s posebno prošnjo že izdane odobritve razširiti na vse ostale prostore, ki spadajo pod eno in isto hišno številko.

6% odbitek za onerozne izdatke pri pridobitvi

G. I. S. v L. — Vprašanje: Nisem na jasnem, ali smem stroške za potovanje, ki sem jih leta 1940. napravil v poslovnih zadevah, odbiti poleg 0% odbitka za onerozne izdatke ali pa je ta odbitek dopusten ne glede na te stroške.

Odgovor: Odbitek za onerozne izdatke se more pri pridobitvi v prijavi odbiti edino pod pogojem, da davčni zavezanec sam vodi obrat, podjetje ali poklic. Ta odbitek je torej popolnoma neodvisen od potnih stroškov davčnega zavezanca, ki jih napravi v interesu podjetja, to je v ta namen, da doseže, si vzdrži oziroma zavaruje dohodek. Ti stroški so pri vseh davkoplačevalcih odbitni, kolikor jih morejo dokazati ali opravdati, to je opravičiti. Na 6% odbitek imajo vsi davčni zavezanci pravico, ne samo oni, ki se na podlagi čl. 53. a) zakona o neposrednih davkih obdačujejo po poslovnih knjigah, ampak tudi oni, katerim se davek predpisuje po oceni davčnega odbora.

Dobave - licitacije

Direkcija pošte, telegrafa in telefona v Ljubljani razpisuje vdrugo z direktno pogodbo na dan 30. januarja t. l. dobavo 2000 aluminijastih cevč za vezanje žice, 4 mm, in 1000 enakih cevč, 3 mm. — Pogoji ostanejo isti, kakor so bili za prvi razpis dobave.

Nabava eno- in dvožilnega telefonskega kabla. Direkcija pošte v Ljubljani razpisuje z odkupno licitacijo na dan 24. februarja dobavo 6000 m uvoznega enožilnega svinčenege telefonskega kabla, 0-8 milim., in 5000 svinčenege telefonskega kabla, 2x0-6 mm. — Pogoji po din 20- v pisarni direkcije, Sv. Jakoba trg št. 2, I. nadstr., soba št. 41.

Posilna direkcija v Ljubljani razpisuje z direktno pogodbo na dan 31. januarja dobavo: 1700 natičev, št. 3 — 1400 kg ploščatega železa, 40x10 mm — 330 kg ploščatega železa, 40x15 mm — 330 kg okroglega železa, 20 mm — 110 matičnih vijakov, 1/2 mm, 35 mm dolgih — 240 matičnih vijakov, 3/4 mm, 40 milim. dolgih — 200 matičnih vijakov, 1/2 mm, 30 mm dolgih in 530 matič 1/4.

Prevod o razdeljevanju jedilnega olja

Zbornica za TOI je predložila Banovinskemu prehranjevalnemu zavodu vlogo Zdrženja trgovcev za sreze Celje, Gornji grad in Šmarje pri Jelšah v Celju, ki je predlagalo, da se v okviru pripadajočih količin prepusti trgovcem pri dodeljevanju jedilnega olja, da glede pripadajočih količin sami razpolagajo.

Na to vlogo je Banovinski prehranjevalni zavod odgovoril zbornici naslednje:

»Jedilno olje delimo v enakih mesečnih obrokih tako, da prejme vsak kupec mesečno 1/12 one količine kot jo je prejel v l. 1939. Tak način razdelitve smo vpeljali, ker nismo imeli podatkov niti od tovarnih niti od kupcev, koliko olja so v vsakem mesecu v preteklem letu prejeli. Navedeni način ima dobro stran, ki je v tem, da so trgovci, ki so bili v oktobru tekočega leta popolnoma brez zalog, takoj prejeli svoj mesečni obrok, ne da bi čakali na olje. Slaba stran take razdelitve pa tiči v tem, da v poletnih mesecih ne bodo dobili večjih količin olja, čeprav bi jih potrebovali.

Nasprotno pa dele tovarne, ki imajo napravljene točne sezname, bučno olje v 12-ih obrokih, in sicer tako, da dobavijo trgovcu vsako trimesečje toliko olja, kolikor ga je prejel v istem trimesečju lanskega leta. Tak način ima nasprotno načino za razdelitev jedilnega olja slabo lastnost v tem, da ne dobe kupci olje prej kot pa v onih mesecih, ki odgovarjajo mesecem dobave v preteklem letu. Dobra stran bo pa ta, da jim tovarna štedi olje za poletne mesece, ko bo večja potrošnja.

Da olajšamo nabavo olja, smo že opetovano posredovali pri tovarnah, da se pri bučnem olju ne drže preveč strogo lanskim mesečnih dobav in naj olje po možnosti dobavljajo tudi že prej, kakor je pač potreba. Nikakor pa ne bo mogoče ustreči željam Zdrženja, da bi lahko naročalo olje po svoji volji in potrebi, ker je v takem primeru predvidevati, da bi vsi hoteli prejeti olje takoj, a tovarne ne bi mogle ugoditi vsem, in bi bilo ustrezno samo enim, drugi bi pa ostali brez olja.

Maksimalni bruto-zasluzki v trgovini na drobno

Ban dr. Natlačen je izdal na podlagi čl. 2. uredbe o kontroli cen na drobno (»Sl. l. št. 420/71/40) v zvezi s pooblastilom in navodili urada za kontrolo cen št. 9701/40 v smotru, da se maksimalni bruto-zasluzki, ki so jih določila občna upravna oblastva prve stopnje za poedine sreze dravske banovine, izenačijo, naslednjo odredbo:

Člen 1.

Maksimalni bruto-zasluzki v trgovini na drobno se določajo za vse sreze v dravski banovini tako, da se približe k nabavni ceni franko skladišče v odstotkih odmerjeni pribitek. Tako določena vsota se zaokroži na tej vsoti sledečih 25, 50, 75 ali 100 par.

Člen 2.

Maksimalni odstotni pribitek na nabavno ceno znaša pri: vseh vrstah moke, otrobov, koruznega in pšeničnega zdroba 15 % testeninah navadnih 15 % testeninah jajčnih 20 % rižmenčku, kaši in fižolu 15 % rižu 20 % kavi surovi, kavnemu namestku 20 % kavi žgani 25 % kavi žitni 20 % kakau 25 % sladkorju 10 % čaju 25 % jedilnem in bučnem olju 15 % kokosovem olju 20 % masti 10 % milu navadnem 15 % milu terpentinovem 15 % svečah in parafinu 20 % kožah in usnju 20 % volni industrijski 15 % volni surovi 20 % volni za ročna dela 20 %

surovem bombažu 15 % sukanen 15 % bombaževi preji za ročna dela 20 % surovi juti 20 % tekstilnem blagu: s ceno 1 m din 10'— 15 % s ceno 1 m din 12'— 20 % s ceno 1 m nad din 12'— 25 % železu v palicah, železu fasimiranem U in T 15 % železu fasimiranem, razen U in T 20 % beli pločevini 20 % žici in žilnikih 20 % sekirah, lopatah, kopačah, krampih, motikah, plugih, srpih in kosah 25 % opeki 15 % apnu, cementu 15 % premogu 15 % drveh 15 % rafiji 25 % manili 20 %

Člen 3.

Za predmete, ki spadajo pod kontrolo cen na drobno, a niso vsebovani v tej odredbi, bruto-zasluzek v odstotkih ne sme biti večji, kakor je bil v septembru 1939.

Člen 4.

Prekrški te odredbe se kaznujejo po čl. 9. uredbe o pobijanju draginje in brezvestne špekulacije.

Člen 5.

S tem se razveljavljajo določila razpisa VIII/K. št. 511/40 z dne 17. septembra 1940. in vse odločbe upravnih oblastí prve stopnje, izdane na osnovi tega razpisa.

Člen 6.

Odredba stopi v veljavo z dnem razglasitve v »Službenem listu« dravske banovine.

Iz naredbe o razdeljevanju jedilnega olja

»Službene novine« z dne 11. I. so objavile naredbo o razdeljevanju jedilnega olja. Objavljamo najvažnejša določila iz naredbe:

Zajednica proizvedelcev oljaric v Beogradu (v nadaljnjem imenovana le Zajednica) prodaja jedilno olje v okviru splošnega načrta o razdeljevanju olja, ki ga odobri trg. ministrstvo.

Zaradi izdelave tega načrta morajo vse tovarne in delavnice olja, veletrgovci, ki so dobavljali olje manjšim grosistom in polgrosistom, zadrage, ki so dobivale olje od tovarn ali večjih trgovcev, v čim krajšem roku poslati natančne po-

datke, v katere kraje, komu in v kakšnih količinah so dobavljali olje od 1. 9. 1938. do 1. 9. 1939.

Trg. ministrstvo sme določiti posebne organe, da po knjigah ugotove pravilnost poslanih podatkov. Če se podatki ne pošljejo, bodo organi ministrstva na kraju samem in po knjigah zbrali vse podatke.

Za pregled podatkov uporabijo organi tudi podatke železnice, rečne plovbe, trošarinskih uradov itd. Zajednica mora poleg tega zbrati še podatke, kakšne količine jedilnega olja bodo potrebne v letu 1941: za vojsko in mornarico,

za obč. preskrbovalne urade, za zadrage, potrošniške zajednice podjetij, trgovce (podatke zbere od trg. združenj s posredovanjem trg. zbornice za trgovce na drobno in na veliko v posameznih srezih, ki predlagajo, po katerih veletrgovcih in v katerih krajih naj Zajednica razdeljuje olje ter pošljejo tudi seznam trgovcev na drobno, katerim in v kakšnih količinah bodo veletrgovci dodeljevali olje) ter soc. ministrstva za bolnice.

Vsi podatki morajo biti realni. Potrebe pa se ne smejo izkazovati večje, kakor je bila potrošnja od 1. 9. 1938. do 1. 9. 1939., razen v primeru znatno povečanega števila potrošnikov.

Na podlagi teh podatkov mora Zajednica izdelati predlog načrta. Pri izdelavi tega predloga sodelujejo zastopniki oljarnic, trg. in kmetijskega min., Prizada, Diporisa, vojnega ministrstva, urada za kontrolo cen, zbornice in Glavne zadrage zveze.

Iz čl. 2. — Razpoložljive količine jedilnega olja daje Zajednica v promet postopoma po načrtu in po ceni, ki jo določi trg. minister. Zajednica dodeljuje olje:

- vojnim oblastem,
- občin. preskrbovalnim uradom, če imajo svoje prodajalnice in če potrebujejo več ko 1000 kg olja mesečno; manjše količine dodeljuje po veletrgovcih,
- potrošniškim zadrugam podjetij [isti pogoji ko pod b)],
- bolnišnicam, kazenskim zavodom itd. [kakor pod c)],
- trgovcem na debelo po srezih in na predlog trg. združenj oz. trg. zbornice ter po določenem območju prodaje v določenem srezu. Okrajna združenja trgovcev, na katerih predlog dodeljuje Zajednica veletrgovcem olje, morajo voditi račun o njihovi prodaji olja na območju tega sreza pred 1. 9. 1939.,
- združenjem trgovcev za en ali več sosednjih srezov ali enemu trgovcu na drobno v srezu, ki ga določi trg. združenje, če v tem srezu ni veletrgovca in če je s tem soglasna večina trgovcev tega sreza. Če znaša v enem srezu mesečna potreba manj ko 1000 kg, tedaj dodeljuje Zajednica olje za te sreze po veletrgovcih ali trg. združenju sosednjega sreza, razdelitev tega olja na detaliste pa izvrši trg. združenje dotičnega sreza.

Količina olja, ki se bo dodeljevala, se bo šele določila.

Trgovcem na malo Zajednica ne bo dodeljevala olja neposredno, temveč ga bodo dobivali po veletrgovcih oz. združenjih trgovcev svojega sreza.

Dodeljene količine olja se plaču-

jejo vnaprej po prejemu naloga oz. dispozicije Zajednice neposredno tovarni, ki bo dala olje.

Iz čl. 3. — Veletrgovci morajo dodeljene jim količine razdeliti trgovcem na malo in svojim drugim ev. dosedanjim odjemalcem po razporedi, ki ga določa za vsakega veletrgovca pristojno sresko trg. združenje, upoštevajoč pri tem obseg dosedanje prodaje in potrebe za oskrbo potrošnikov slehernega maloprodajalca, da bodo vsi kraji v srezu enako in pravilno založeni z oljem. Veletrgovci morajo oskrbovati tudi obč. preskrbovalne urade, zadrage, potrošniške zajednice, bolnišnice itd., če njih mesečna poraba znaša manj ko 1000 kg olja.

Veletrgovci morajo voditi natančne sezname trgovcev na malo in drugih svojih odjemalcev, katerim in kakšne količine olja so jim prodali.

Direktno potrošnikom trgovci na veliko ne smejo prodajati dodeljenega olja na drobno. Če imajo veletrgovci detaljno trgovino, smejo v tej prodajati samo količino, ki so jo prodajali potrošnikom pred 1. 9. 1939., kar določi pri razdeljevanju pristojno trgovsko združenje.

Iz čl. 4. Združenje trgovcev, kateremu je Zajednica dodelila olje za razdelitev potrošnikom po detalistih, članih dotičnega združenja v srezu, mora razdelitev izvršiti tako, da dobi vsak trgovec na malo ustrezajočo količino olja in da bodo vsi kraji enako oskrbljeni z oljem. Združenje mora tudi pravilno razdeliti olje za potrebe ustanov, zadrug itd. v srezu, katere navede Zajednica.

Čl. 5. Trgovci na malo morajo dodeljene količine prodajati svojim odjemalcem po določenem ceni, postopno v količinah, ki ustrezajo njih stvarnim in normalnim potrebam, upoštevajoč pri tem njih prejšnje začasne normalne nakupe in ev. nastale osebne ali rodbinske spremembe, prizadevajoč si, da jim dodeljeno olje traja do prihodnje partije. Trgovci na drobno ne smejo enemu odjemalcu naenkrat prodati več ko 1 liter olja.

Iz čl. 6. — Zadrage smejo prodajati olje samo svojim članom.

Obč. preskrbovalni uradi in potrošniške zadrage prodajajo potrošnikom oz. članom po svojih prodajalnicah po predpisih uredbe o preskrbovalnicah.

Iz čl. 8. — Nadzorstvo nad pravičnim postopanjem po teh predpisih izvaja trg. ministrstvo in glede trgovcev, zadrug in trg. združenj pa pristojna občna upravna oblastva I. stopnje.

Kdor se pregreši proti tem predpisom, se izključi od nadaljnjega razdeljevanja olja, poleg tega pa še po čl. 2. uredbe o urejanju prodaje blaga, združenja trgovcev pa tudi po § 389. obrtnega zakona.

Trgovina s parfemskimi in kozmetičnimi sredstvi

Naravno je, da je od vojne prav posebno prizadeta trgovina s parfumskimi in kozmetičnimi izdelki, ki smo jih v veliki meri dobivali prej z tujine, danes pa je ta dovoz v veliki meri čisto ustavljen. Iz Francije, Anglije in U. S. A., odkoder smo jih prej v glavnem dobivali, je uvoz sploh ustavljen. Blago, ki je narejeno iz sintetičnih olj, dobivamo še iz Nemčije in v manjši meri tudi iz Italije. V glavnem pa je danes navezana trgovina s parfumskimi in kozmetičnimi izdelki na domačo proizvodnjo, kateri pa bo tudi kmalu začelo primanjkovati surovin.

Zaradi vojne so tem predmetom cene že itak narasle za najmanj 100 odstotkov, za nekatere predmete (vazelino in loj) tudi za 200 odstotkov. Cene pa rastejo še nadalje. Že itak težavni položaj te trgovine pa se je prav ostro poslabšal še zaradi velikih davščin. Čeprav je res, da so parfumski in kozmetični predmeti luksuzni, je vendar tudi za nje neka vrhinja mera obdačenja. Na to pa se ne

misli in luksuzni davek je bil hkrati s prometnim davkom zvišan na 49%. Zaradi tega pa raste tudi cena domačim proizvodom. Zaloga tujega blaga in tudi tujih surovin se bližajo koncu in publika to čuti in zato je naval na to blago velik, da bi že mogli govoriti o razprodaji.

Tudi domačim tvornicam začnjo primanjkovati nekaterih surovin. Pomagale pa si bodo z nadomestki. Računati je s tem, da se bodo v kratkem na trgu parfumskih in kozmetičnih predmetov dobili le še domači proizvodi. Tu se bomo tudi proti svoji volji osamosvojili.

Parfumski in kozmetični predmeti so večinoma v resnici luksuzni, vsi pa vendarle ne, ker mnogi so neobhodno potrebni iz higienskih razlogov. Zato pa se tudi ne bi smelo kar po čez vse parfemske in kozmetične predmete kar na debelo in brez preudarka obdačevati do poljubne višine. Neka mera je vedno potrebna.

Naredba o poslovanju usnjarske stroke na Hrvaškem

Ban dr. Šubašić je izdao naredbo, s katero se postavlja pod kontrolu ves promet s surovimi in predelanimi kožami. Nadzorstvo bo izvajala Zajednica za kože, ki se bo ustanovila. Po potrebi more zajednica tudi prisilno odkupovati kože. Zajednica sestavljajo vsi interesi: producenti, predelovalci in trgovci s kožo.

Nabiranje, nakup, prodaja in odkup kož morejo v bodoče izvrševati samo osebe, ki so pri zajednici zaregistrirane ter od nje v to pooblašene. Vse posle pa morajo opravljati po direktivah zajednice.

Zaloge kože se morajo prijavljati zajednici ter ponuditi zajednici v odkup. Pooblašeni zbiratelji kož morajo ponudene kože sprejeti in plačati ter prodati trgovcem po cenah in pogojih, ki jih določi banska oblast. Prav tako morajo prijavljati predelovalci zaloge svojih kož.

Naredba vsebuje tudi precej stroga kazenska določila.

O sodelovanju in koordinaciji dela z enako zajednico kožne stroke v Beogradu se bodo navodila izdala v sporazumu z banom in resornim ministrom.

»Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 15. januara objavlja: Uredbo o spremembah in dopolnitvah zakona o lekarnah in nadzorstvu nad prometom z zdravili — Uredbo o oprostitvi Prosvetne zveze iz Ljubljane od plačila uvozne carine in vseh drugih davščin in taks na ves material, namenjen za gradnjo nove radioodajne postaje v Ljubljani in releske postaje v Mariboru — Uredbo o pomožnem osebju v službi direkcije za likvidacijo kmetskih dolgov pri Priv. agrar. banki — Uredbo o spremembah in dopolnitvah uredbe o skupnem davku na poslovni promet z vsemi njenimi kasnejšimi spremembami in dopolnitvami — Pojasnilo o pobiranju skup-

nega davka, kadar je označena v fakturi vrednost blaga v raznih valutah — Pravilnik o prisilnem odkupu koroze in koroze moke — Pravilnik o prenehanju veljavnosti odst. 1. čl. 28. pravilnika o

višini nagrad za odvetniške posle — Podaljšavo roka za ugodnosti glede papirja za tiskanje na rotacijskih strojih — Razglas o odbritvi proračuna Kmetijske zbornice dravske banovine za l. 1941.

Zvišanje mezd pri TPD

Ker pri pogajanjih med zastopniki delavstva in onimi TPD ni moglo priti do soglasja, je TPD sama izvedla regulacijo prejemkov delavcev. Popolnoma ni mogla upoštevati predlogov delavcev, ker so ti šli čez dejanski obseg draginje in bi preveč obremenili potrošnike premoga. Zato je razglasila družba, da zvišuje temeljne mezde za I. kategorijo na 60%, za II. na 52'25, za III. na 47'50, za IV. na 45'— in za V. na 35'— din. Temeljne akordne postavke se zvišajo za 9%. Funkcijske doklade se zvišajo za 9%. Družba uvede letne plačane dopuste, in sicer po triletni zaposlitvi na 2 delovna dneva, po petletni na 4, po desetletni na 6, po petnajsetletni na 8,

po 20letni na 10, po petindvajsetletni na 12 delovnih dni. Zaradi sedanjih izrednih razmer pa si pridržuje TPD pravico, da dopuste plača.

S tem so se zvišali prejemki trboveljskih rudarjev v primeri s temeljnimi mezdami v maju 1939. v

I. kategoriji	za 60 %
II. „	„ 49'3 %
III. „	„ 58'3 %
IV. „	„ 73'1 % in
V. „	„ 75 %

Večina rudarjev je zaposlena v akordnem delu, kjer je zaslužek znatno večji in ki je znašal v novembru 1940 1848 din, rudarskega profesionalista, kopača pa 2240 din, s prostim stanovanjem, kurjavo in drugimi ugodnostmi.

Italijanska izmenjava blaga med vojno

Italijanski list »Stampa« je objavil naslednjo notico, ki naj bo nadomestilo za nekdanje statistične podatke: Politični in vojaški razlogi prepovedujejo v vojnem času objavljane običajnih statistik o trgovini s tujino. Zaradi britanske blokade je naravno trgovina z Ameriko in čezmorskimi državami prekinjena, zelo živahna pa je trgovina z vsemi evropskimi državami, zlasti z Nemčijo, Švicco in balkanskimi državami. Če bodo nekoč znane številke o tej trgovini, se bo videlo, da skupni obseg sedanje zunanje trgovine v primeri z normalnimi časi ni dosti nazadoval. Tudi v mirnih časih leži glavno italijansko trgovinsko področje na kontinentu. Z nekaterimi evropskimi državami je sklenila Italija vrsto trgovinskih pogodb, oz. se za te še vodijo pogajanja. Zadnji teden je bila pod-

pisana pogodba z Dansko, po kateri bo dobavila Italija Danski za 200 milijonov lir blaga, zlasti mandeljne, tekstilno blago in drugo, v nadomestilo pa dobivala iz Danske surovo maslo, ribe, kože, motorje in stroje. Na isti podlagi bo Italija v kratkem sklenila tudi pogodbo s Švedsko. V teku so nadalje pogajanja z bolgarsko trgovinsko misijo za razširjenje sedanje trgovinske pogodbe. V isti namen je prišla v Rim slovaška trgovinska delegacija. Čeprav v zelo omejenem obsegu so se vendarle obnovili trgovinski stiki tudi s Francijo. List zaključuje svojo notico z besedami: Če se upoštevajo tudi pogodbe, ki jih je v zadnjem času sklenila Nemčija z raznimi evropskimi državami, se more reči, da začenja Evropa, ne da bi čakala na konec vojne, polagati nove gospodarske temelje za novi kontinent.

Doma in po svetu

O bližnji rekonstrukciji vlade sedaj največ razpravljajo politični krogi v Beogradu. Številne konference politikov, zlasti iz vladnih vrst, so zelo pogostne. Veliko konferenc z raznimi političnimi voditelji je imel tudi dr. Kulovec.

V Metliki je umrl Dako Makar, bivši narodni poslanec ter po vsej Belokrajini in bližnji Hrvatski znan in spoštovan gospodar ter hotelir. V nacionalnem življenju se je vedno živo udeleževal ter užival povsod velik ugled. Bodi mu ohranjen lep spomin!

Aleksander Klešić, kavarnar in restavratorec ter predsednik Združenja gostilničarskih podjetij v Mariboru je umrl v 62. letu starosti. Za napredek gostinstva ter tujeskega prometa v Mariboru si je pridobil trajnih zaslug.

Rok za vlaganje prijav za odmero dopolnilne prenosne takse je podaljšal finančni minister za mesec dni do 15. februarja.

V tvornici papirja v Radečah je nastal v starem stranskem poslopju tovarne požar. Pogorela je sicer samo streha, vendar pa je škoda občutna, ker so se podrli tudi stropi. Delo v tovarni pa zaradi požara ne bo trpelo.

Bombažne predilnice so definitivno določile ceno za bombažno predvilo, ki je izdelano iz turškega bombaža, na 53 din za kg. Cene so iste za vse predilnice v državi.

Večje število naših mlinov je naročilo patentirane opreme za predelavo koroze, da se bo mogla v teh mlinih zmleta koroza vskladno s tehničnimi zahtevami.

Beogradska občina je hotela nabaviti v Italiji 115 tramvajskih vagonov. Sedaj pa je dobila ponudbo tudi od nemške skupine livarni. Zato se ni padla končna odločitev.

60 industrijskih podjetij je bilo lani ustanovljenih v Beogradu, od tega v samem Beogradu 25.

Med zastopniki banske uprave v Zagrebu in zastopniki hrvaških mest je bil dosežen glede novih občinskih proračunov sporazum. Za letošnje ne bo veljal odlok banske uprave, da občine ne smejo pobirati nobenih samoupravnih dokladov na drž. davke, namesto teh pa uvesti zemljiški davek. Tudi ne bo banska uprava spreminjala že sklenjenih mestnih proračunov, da s tem varuje avtonomijo mest.

Zaradi napačne postavljene kretnice je zavozil na zagrebškem kolodvoru nek potniški vlak iz Zidanege mesta na napačni tir ter trčil v salonski voz pomočnika železnice. Vagon je bil čisto razbit. Strojovodja je k sreči v zadnjem

hipu zavril vlak ter je preprečil s tem še večjo nesrečo. Mnogo potnikov je bilo laže ranjenih.

Emanuel Lasker, bivši svetovni šahovski prvak, je umrl v starosti 73 let v Ameriki.

V ameriških vladnih krogih izjavljajo, da so storjeni vsi potrebni ukrepi za pospešeno pošiljanje letal Grčiji.

Med washingtonsko in madridsko vlado se vodi pogajanja zaradi dobave ameriških živih spajal.

Francoska vlada v Vichyju je kupila ves aparat delniške družbe »Havas«, ki se odslej imenuje OFI (Office français d'Informations) in ki se sme sedaj edina smatrati kot uradna agencija Pétainove Francije.

V Parizu se opaža močno pomanjkanje živila, zlasti krompirja ter premoga. Promet potniških vlakov je v Franciji zaradi pomanjkanja premoga ustavljen oz. omejen.

Položaj med Romunijo in Madžarsko je zopet bolj napet ter so represalije ene proti drugi vedno bolj pogostne.

Da bi se še bolj pospešila nabava vojnega materiala v Ameriki, je ustanovila londonska vlada poseben urad »Angleški svet za nabavo v Ameriki«. Predsednik tega sveta je Purvis, dosedanji predsednik angleške komisije za nakupe v Ameriki.

Stališče ameriškega delavstva do Rooseveltovega predloga označujejo švicarski listi takole: Razen komunistov in nekaterih zelo skrajnih socialistov je veljkanska večina delavstva za Roosevelta, ki je tudi za bodoče zagotovil veljavno dvema glavnima zahtevama New Deala, da velja 40urnik in da se za nadure plača 50% več meзде. Od obeh največjih delavskih organizacij American Federation of Labor (AFL), ki združuje po lastni trditvi 85% vseh strokovnih delavcev Amerike, in Committee for Industrial Organisation (CIO) sta obe podpirali Roosevelta.

Predsednik AFL Green je odločno za Roosevelta, predsednik CIO Lewis pa je nastopil proti Rooseveltu izvolitvi in izjavil, da bo odstopil, če bi bil ta izvoljen. To je tudi storil. Vendar pa si je Roosevelt tudi v tej organizaciji zagotovil vpliv z imenovanjem njenega podpredsednika Hillmanna za člana obrambnega odbora. Obe organizaciji sta predlagale predloge za preprečenje stavk in dvig proizvodnje. Ker pa je med obema organizacijama močna rivaliteta, se ti predlogi ne ujemajo. Sporazum med obema organizacijama se še ni mogel doseči. Pač pa je upanje, da se bodo z uvedbo razsodišča mogle stavke preprečiti.

Zaradi izredno slabega vremena ni bilo v noči na sredo nobenih angleških napadov na nemška ter nemških na angleška mesta.

Sejmi

20. januara: Kočevje, Marenberg, Sv. Lenart v Slov. gorici, Beltinci;

21. januara: Ljubljana, Novo mesto, Višnja gora, Ormož, Ptuj, Teharje, Videm, Dolnja Lendava;

22. januara: Sodražica, Celje, Ptuj, Trbovlje, Mozirje;

23. januara: Turnišče;

24. januara: Maribor;

25. januara: Blagovica pri Kamniku, Radeče pri Zidanem mostu, Brežice, Celje, Trbovlje, Koprivna-Veliki Dol, Slov. gradec.

KNJIGOVESNICA JUGOSLOVANSKE TISKARNE

reg. zadr. z o. zov.

LJUBLJANA KOPITARJEVA 6

Nudi po izredno nizkih cenah: Salda konte, štrance, journaie, šolske zvezke, mape, odjemalne knjižice, risalne bloke itd.

Koliko trgovcev gre na letni dopust in odmor?!

1—2%!! Vsi drugi pa se mučijo in delajo brez ozira na zdravje!

Zato vsaj doma pijte

RADENSKI ZDRAVILNI VRELEC



tistega z rdečimi srci,

našo najboljšo prirodno mineralno vodo. Zdravje in užitek!

SEJEM RAJHA V LEIPZIGU

se vrši spomladi 1941. od 2. do 7. marca



60% popusta na nemških državnih železnicah

25% popusta na jugoslovanskih državnih železnicah

Nemški vizum se podeli brezplačno. Prijave naj se izvrše čimprej, najpozneje do 5. febr. 1941. pri pristojnemu častnemu zastopniku

V Ljubljani: Ing. G. Tünnies, Tyrševa 33, Telefon 27-62

V Mariboru: Jos. Bezjak, Gosposka 25, Telefon 25-97

V Beogradu: Zvanični biro sajma rajha u Leipzigu, Knez Mihajlova 33.



DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA

Žrebanje V. glavnega in zadnjega tekočega razreda 41. kola bo po loterijskem načrtu od 8. februarja do včetega 6. marca t. l., in sicer:

v Beogradu: 8., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 17., 18. in 19. februarja,

v Skoplju: 24., 25., 26., 27. in 28. febr. in 1., 3., 4., 5. in 6. marca t. l.

V tem žrebanju bodo izžrebane 6. marca t. l. tri promije, in sicer za

500.000, 1.000.000 in 2.000.000 dinarjev.

Poleg teh premij bo izžrebanih večje število dobitkov, in sicer po: 200.000—, 100.000—, 80.000—, 60.000—, 50.000—, 40.000—, 35.000—, 30.000—, 25.000—, 20.000—, 15.000—, 12.000— in mnogo drugih manjših dobitkov.

Celokupna vsota izžrebanih dobitkov znaša.

din 56,946.000—

ki se bodo izplačali brez vsakršnih odbitkov.

V najsrečnejšem primeru lahko dobite na eno srečko izplačanih

din 3,200.000—

Za izplačilo dobitkov jamči država Kraljevine Jugoslavije.

Vsi tisti, ki že igrajo vse 41. kolo, morajo svoje srečke IV. razreda zamenjati za srečke V. razreda najkasneje do 8. februarja t. l.

Tisti pa, ki nimajo srečke in bi radi sodelovali pri igranju v V. razredu, lahko dobijo srečko pri pooblaščenih prodajalcih in njihovih preprodajalcih, ki so v vsakem večjem mestu. Doplačati pa morajo za srečko:

za celo srečko din 1000—
za polovico srečke din 500—
za četrtinko srečke din 250—.

Obširnejša navodila z loterijskim načrtom dobite na zahtevo brezplačno pri vsakem pooblaščenem prodajalcu srečk.

Radijska postaja v Beogradu bo vsak dan med dnevnimi vestmi objavljala rezultate žrebanja za dobitke od 5000 din navzgor.

Z nakupom srečke Državne razredne loterije pomaga vsak poedinec, poleg svoje osebne koristi, ki jo lahko doseže, tudi narodnemu gospodarstvu, obrtništvu, industriji in invalidom, ker se bo čisti dobiček od prodaje srečk mednje sorazmerno razdelil.